Digitized by SVOBODA-NEWS.COM

Орган Руського Народного Союза в Америці

Свобода

Свободі слава!

SWOBODA

Рік XVII. Ню Иорк. Четвер. 10-го Червня 1909 Число 22. Vol. XVII. New York, N. Y. Thursday June 10 1909. No. 22

ВІД РЕДАКЦІЇ.

В хвили, коли готове число часописи йшло під друкарську прасу, пукла у ній головна, сталева вісь. Роботи коло її направленя забрали три дні часу. В наслідок того число, яке мало появити ся 10-го с. м., вийшло з під праси зі значним опізненем, а слідуюче, то є число з дня 17-го, може вийти з технічних причин лишень в 4 стороні. Подаючи се до відома наших Вп. читачів і прихильників, просимо заразом прощеня та вибаченя за заподіяну їм шкоду.

Редакція.

Заява.

Почт. г. Редактору „Свободи".

Прошу Васъ, помѣстити въ вашей газетѣ „Свобода" слѣдующую копію, зачѣмъ ю г. Редакторъ „А. Р. Вѣстника" сообщити не хотѣлъ,

съ почтеніемъ

о. Э. А. Кубекъ.

Копія: Mahanoy City, Pa. мая 29 1909.

Почт. г. Редакторъ: Прошу будьте ласкавый слѣдующія мои строки въ газетѣ вашей „А. Р. Вѣстникъ", безъ примѣчанія сообщити:

За соблазнъ, погоршанье, которое я, черезъ препорученіе статьи: „Не пора молчати!" (19 ч. Вѣстника) содѣлалъ, или произвести можу, съ тѣмъ то усердно прошу отпущеніе.

Я статью, ибо спѣшилъ на плейзъ, не читалъ, но на врученіе „bona fide", зле не мысляще, заслалъ ю Вамъ, что може и комитива моя потвердитъ; ажъ теперь коли она появилася, побачилъ свою неосторожность, ошибку.

Писателя той статьи: „Не пора молчати!" на мою честь, до теперь не знаю.

Г. См... якъ ми говорилъ, такъ само безъ важнѣйшаго прочитанія отдалъ ми ю, но лемъ прото, что моя допись: „Наша прадѣдная клятва", теперь выходить въ Вѣстнику.

Не изъ боязни, но для совѣсти, повторительно прошу отъ почт. читателей Вѣстника прощеніе; ошибитися человѣческое дѣло, узнатую кривду возвати не стыдъ, но мужеская должность.

Съ почтеніемъ

Э. А. Кубекъ.

Вставайте, кайдани порвіте!

Бо ті кайдани не з клоча, не з кінських пут, не хвилеві, але сотками літ ковано нарід, замкнуто уста, що й не міг оголосити перед сьвітом свого імени, стратив імя. Страшні вікові кайдани!

— Та чим їх пірвати?

— Не ливом, не хлопячими деклямаціями про патріотизм, але цілами повними гарних успіхів в користь поневоленого народу.

— Чи видно їх між нами?

— Порахуймо.

— Від часу повстаня гетьмана Мазепи не слідно було в житю українського народу сьмілих проб пірваня тих кайдан. А они всіх тиснули, всіх боліло, всі скаржились, жалувались, громадились по вічах, протестували, грозили... Та, здаєсь, найгірше в'ілись они в молоде, нарубоцьке тіло і вразливу душу Січинського. Довше не міг витримати. Напружив всі свої сили, щоб їх пірвати, щоб легше серцю стало, і заблиснув сьмілим, сьвітлим вчинком перед цілим сьвітом,

Показав кождому Рутенцеви, що туди стежка в горох, туди дорога з тюрми на милу волю і лучшу долю...

Чи учинок Січинського мав би відбитись о душі американських Українців мов горох о стіну і не увіковічнити ся ніяким фактом, якийби сьвідчив о нашій живучости, любві до свого народа, гіркого відчуваня вікових кайдан і запалу пірваня їх на все?!

Оно до такого йде, та таке не сьміє статись між нами!

Галицькій Україні віднято можливість використати сьмілий вчинок Січинського для політичних цілий нашого народу, се кождий сьвідомий річи знає. Нам, американцям, не лиш не віднято свободу в діланю, але ентузіязм серед народу для молодого доктора від ляцьких пявок аж просить ся використати для добра єго.

А ми без глубшої застанови, без наданя вічам якоїсь висшої, взнеслійшої цїли, зібрали ся по вічах, покивали пальцями в чоботі австрійській власти і полякам з Америки, зібрали пару долярів на фонд ім О. Січинської кількадесять підписів против виконаня смерти на молодім герою і в почутю сповненя патріотичного обовязку розійшлись домів. Чи така робота має вистарчити?

Єсли уважаємо себе за „ґреко-католіцький народ руського набоженства" по рецепті антропольоґа Жатковича, то гей вистарчить; еслиж почуваємо себе народом живучим, сьвідомим своїх цілий, то ніяк не сьміє скінчитись на такій акції, яку показали майже всі дотепер відбувші ся віча.

Резолюції, около 2000 підписів, може 170 дол. на фонд. ім. О. Січинської!...

Зваживши знов, що Русин скорше остигає з запалу чим розгорів ся, можна припустити, що других тілько віч вже не буде. Отже результат мавби бути — віча і красні слова? Годі подумати! Акція всіх американських Русинів, як розумних людей, з приводу другого засуду Січинського повинна бути відповідею на отсї наші питаня:

1. Чи вічами нашими і підписами увільнимо М. Січинського від кари чи ні?

2. Чи факт, перший і одинокий в історії українського народу — політичне вбійство — потрясший кожде руське серце, повинні ми використати для добра нашого народу, чи ні?

Хотяйби всі резолюції всіх наших віч були виписані самими золотими буквами і містили найсьвятійшу правду, они будуть мати значінє лиш факту, що обізвилась мала частина народу.

Хотяйбисьмо зібрали аж 500,000 підписів — неможливо — і вислати навіть депутацію з самих найстрашнійших гайдамаків до „Найяснійшого Пана" з прозьбою, то ані резолюції ані підписи наші не можуть увільнити Мирослава від кари. Хто розуміє, яку ще слабу силу політичну становлять Українці в Австрії — бо лиш політичним значінєм і силою можна змодифікувати або і усунути кару — то ані на хвильку не буде сумніватись о слушности повисшого виводу. Чомуж лиш о се ходить нам і лиш по то збираємо ся по вічах? Ту не повинно ходити о се, чи Січинського увільнять від кари смерти чи засудять на дожизотну вязницю, або хотьби на 20 літ. Він цілком свідомий наслідків свого вчинку офірував своє житє, підчас другої розправи заявив сам, що бажає чим скорше покінчити все, і будучи в його положеню радше волілибисьмо скору смерть як прислухуватись дальше хотьби з за мурів тюремних зойкам і печали жен і дітей невинно мордованих хлопів, роспуці окутого народу, відновляти ті рани, які попхнули його до виконаня учинку. Лучша смерть як муки. Єслиж не прислужимось нашими резолюціями, то остає нам лиш використати посьвяту молодого героя для добра того народу, для котрого він житє своє віддає.

Як?

Основанєм фонду ім. М. Січинського в вічну память і примір грядучим поколїням, що лиш сьмілими і сьвітлими ділами добуваєсь иньшої долї свому народови.

Мусимо дорожити кождим героєм, бо таких серед нас дуже мало. Лиш герой, невгамований сьмільчаи зможе пірвати нас, пригноблених злиднями зимної дійсности, до сьмілих вчинків за ліпшу долю. — Такими гадками руководив ся приготовавший комітет, коли наміряв скликати велике віче до Пітсбурґа. Перед самим вічем відбув комітет наради дня 5. і 11. мая, порозділював реферати, уложив порядок віча, котре відбулось дня 23. мая. Прибуло на него людей і з таких місцевостей, звідки брак комунікації впрост до Пітсбурґа на 40—50 миль. Прибуло около 1500 народу, зібрано 1080 підписів, ухвалено резолюції, але найголовнійше, що на своїм вічу зібрано $200. Чи чули Ви, читачі о руськім вічу з складкою $200?

Яка тому причина?

Правда, о. Стефан Ващинин з Monessen, Pa. в своїм рефераті представив ядерно зібраним разячі, кривдячі факти історичні від хвилї коли прийшло ся нам солодко жити під одним берлом з брацьмі Полякамі, і не оден там почув коротко сумну історію свого народу; п. Олекс. Бучак серед грімких оплесків доказував, що такі учинки як М. Січинського діялись в історії людскости, чому поповнив М. Січинський свій акт, яке значінє має він для будуччини народу, як віднеслась ціла польска суспільність до М. Січинського (рефер. про акт і єго значінє); о. Мирон Данилович з New Alexandria, Pa. в знаменито обробленім рефераті про фонд ім. М. Січинського переконав кождого, що конечно треба основати такий фонд. Се все причинилось до повної удачи віча. Коли однак зважимо, що колекта збиралась при кінци віча, де богато народу розійшло ся, що народ не був приготований на „дай", а помимо того 313 люда зложило $200 на самім вічу, то не можна собі се інакше витовкувати як тим, що основанє фонду ім. Мир. Січинського в Америці се воля, се бажанє народне. Не вірю, щоб знайшов ся Русин в Америці, котрий би радо не дав свої лепти на фонд ім. Мир. Січинського, як не вірю, щоби найшов ся такий Русин, котрийби не уважав акту Січинського як пімсту за свою власну кривду.

Отже фонд ім. М. Січинського мусить постати.

G 75

До контролї і завідованя ним назначило Пітсбурське віче комітет з 8 plus 3 людей, котрі не спічнуть, доки не впровадять фонд в житє. І як могучий бувби сей фонд і як скоро можнаб його віддати на ужиток, колиб ціла Американьска Україна подумала над тим проектом і прилучилась до спільної акції! Се ще нич, що стілько віч проминуло вже без реального успіху. І по вічах, кождий в своїй місцевости, коли розбере річ здорово, найде тілько охочих до діла осіб, що до кінця с. р. можемо поставити фонд о $10.000.

Накликоване нич не поможе. Для всіх тих, що схотілиб порозумітись і прилучитись до спільної акції, подаю адресу секретаря комітету:

Mr. Eugene Hwozdyk,

705 Mint Alley, S. S. Pittsburg, Pa.

С. М. С.

Digitized by SVOBODA-NEWS.COM

Ант. Цурковський.

Шляхами знаня.

Людський рід і його давність.

Щож нам розповідають отсї рештки людини, що жила пенед півтора міліонами літ? Передовсім впадає нам в очи, що ся долішна щока чоловіка є незвичайно груба і сильна, тому то і мяснї, які при кусаню і жутю поживи неї порушали мусїли бути далеко сильнїйші від мяснїв (мушкулів) теперішних людий. Побіч сеї щоки в тій самій печері найдено численні кости старинних, давно вигинувших звірів, як кости печерного медведя, якоїсь незнаної тепер породи псів, диких буйволів, носорожців і коний. Иньші кости на се вказують, що перший чоловік жив рівночасно зі страшними, великанськими драпежниками, проти яких наші льви і тигри виглядають неначе домові котики, та що мусїв в обороні свойого житя зводити кріваві бої.

Безперечно не було се приятне житє, яке вів наш прародич. Не маючи нї средств нї сили боронити ся успішно перед чигаючими на його житє хижаками, він шукав печер в скелях, у них залазив і ховав ся. Вхід до печер він закладав великими скелями. Однак голод, се великий повелїтель. І ось рад не рад мусїв наш добряга кидати безпечну криївку, та хильцем, крадьки вибирав ся на польоване. А польоване, се не була така легонька річ. Без найменчих орудій, без найменчих средств зачіпних або відпорних, з голими лишень пястуками мусїв чоловік кидати ся на звіря і розпочинав з ним смертельний двобій. Подужав він звірюку, то заволік її у свою криївку — подужала однак звірюка, то тодї чоловік служив її поживою. Але і пястуки тодїшнього чоловіка були о много дужші від пястуків нинїшньої людини. Судячи після найденої щоки, та відповідно до її будови сей первісний чоловік виглядати мусїв менче більше як слїдує: цїла його будова, від стіп до голови визначала ся незвичайно сильними і грубими кістьми. Стопа його не була вигнута, лиш зовсїм плоска, а колїна подані у перед. В наслїдок сего хід його не був елястичний, але за се первісний чоловік далеко лекше міг спинати ся по скелях і деревах. Рамена були довші, сягаючі майже до колїн. Рівнож і грудь його була незвичайно сильно розвинена. Пересїчно міг первісний чоловік важити около 225 фунтів, але його висота доходила лишень до 5 стіп, позаяк карк його був вельми короткий. А однак мимо такого гидкого вигляду, тліла в души сего прачоловіка іскра Божа, яка зробила його з часом паном землї.

Хоть виглядалоб з будови тїла, що ся людина мусїла бути дуже неповоротна, однак все таки в разї небезпеки вона уміла незвичайно скоро бігчи або з хитростию і проворностию части ся і з нечевя нападати на прохожого звіря, аби його здусити у дужих пястуках.

І чим визначав ся первісний чоловік від живучих поруч з ним звірів? Який був спосіб його житя? Власне, ся людина визначала ся сею іскрою Божою, розумом, який хибував звірям. А ся іскра давала йому перевагу над нерозумними звірами, вчила його того, чого тамті нїколи не булиб в силї научити ся. Річ природна, що як і в кождім нинїшнім винаходї, так і в перших примітивних винаходах первісного чоловіка головну ролю відгравав припадок.

Ось приміром жене за людиною якась звірюка. Бідачиско бачить, що не його сила зміряти ся з нею, бо звір дужчий. Нема иньшої ради, треба брати ноги за пас та спасати ся бігством. Але і ноги не поможуть. Звір вже туй-туй... Вже чути його горячий віддих на плечах, ще мить, а його кіхтї впють ся в тїло чоловіка. В крайній розпуцї хватає він за звисяючу з дерева гиляку, щоб на дереві шукати свого ратунку. Гиляка хрупнула, відломила ся і лишила ся в руках чоловіка. У крайній розпуцї обертає ся він проти звіряти зовсїм несьвідомо, відрухово, з цїлим замахом вдаряє його через голову відломком гиляки. І диво! Звір наче громом ражений, валить ся до ніг чоловіка... Сей з початку не вірить собі. Здивовано оглядає звірюку, та наконець переконує ся, що вона дійсно не жиє. Се чоловіка вельми дивує, бо він знає з досьвіду, що до тепер ся звірюка завсїгди в борбі побіджала, що вона є далеко сильнїйша від чоловіка, і тому він не важив ся нїколи міряти із нею. Аж ось він здїлав, що сей страшний ворог лежить без житя перед його ногами. Як-же се стало ся? — міркує чоловяга. Пястуками еще нї один чоловік сего потвора не поборов, аж доперва я... І ось його очи впали на відломлену гиляку. Їй він завдячував свою побіду. І чоловік підніс її з землї та порішив носити з собою, щоб уживати її в кождім подібнім случаю. Відломлена з дерева гиляка була першою булавою, першим відпорним, оборонним оружієм чоловіка. Побачивши хосенність і силу булави, чоловік не ограничав ся в уживаню її тільки до своєї оборони — він почав з нею в руцї нападати і поборювати уже сильнїйші від себе звірі, такі, перед якими перед недавними часами мусїв еще утїкати.

Так, як сей вхопив в своїй обороні гиляку, так знова другий чоловік в подібній небезпецї пірвав каменюку і кинувши нею на звіря вбив його. І ось в подібний спосіб також і камінь став одним з перших оружій чоловіка.

Отся спосібність виломлювати гиляки та підносити з землї камінє сьвідчить уже про висшу інтелїґенцію чоловіка, сьвідчить про се, що він о цїле небо стоїть висше понад окружаючі його креатури. Ся висша інтелїґенція давала чоловікови силу і відвагу самому нападати на далеко сильнїйші від нього звірі, як печерний медвідь, або праслонь. Головною поживою однак первісного чоловіка все таки була дрібна звірина, як оленї, кози, заяцї і тим подібні. Сї звірі однак перевисшають чоловіка скоростию і тут, щоб їх спіймати, мусїв чоловік хапати ся хитрощів та підступу. Се причиняло ся до заостреня його розуму.

Першим мешканем чоловіка були печери, так, як вони були мешканем і многих звірів. Однак і в виборі печер на мешканє обявляє ся також висша інтелїґенція чоловіка. Він вибирає на мешканє лиш такі печери, які міг легко боронити перед нападом. Ба навіть суть певні признаки, що сей первісний чоловік у своїй печері розкладав навіть огень. Огень однак, се такий важний випадок в розвою людської культури, що про нього треба конечно ширше поговорити, а се лишаємо до слїдуючого разу.

Знаємо отже вже як жив і що їв первістний чоловік. Між слїдами житя сеї людини нїгде не находимо найменчих признак, які вказували-б на се, що первістні люди уживали також ростинної їди. Ся була правдоподібно для них незнаною еще річию. Можливо, що він дійшов уже до сего, щоб своє тїло проти зимна хоронити і в такім случаю зовсїм певно першою одежою була закинена через плечі шкіра вбитої звірюки. Позаяк однак штука виправляня шкір не була йому еще звісна, тому то і сю одежу в лїтї він мусїв викидати.

А якже виглядало його семейне житє? Більше як певно, що він своїми дїтьми не дуже піклував ся, лишаючи цїлий тягар їх вигодованя і виживленя на жінку. Все таки він боронив і охоронював жінку перед небезпеками і ворогами та в її защитї охотно зводив борбу з ворогом або соперником. Однакож і ся дама була сама в такім положеню, що власними силами змогла мірити ся хотьби і з медведем...

Печери на свої житла любив чоловік вибирати завсїгди близько ріки, здає ся тому, аби не потребував далеко глядїти за водою, коли його палила спрага або, аби також час від часу зловити собі і рибу. Позаяк однак він не знав еще нї сїтий нї вудки, то і легко виобразити собі, як такий чоловік терпеливо, стоїть у мілкій водї, щоб нараз кинути ся на перепливаючу рибу і добути її з води своїми довгими руками. А обжора з нього був величезний. Їв усе, що попало під руки, а і воював з усїм, що йому навинуло ся. Правдоподібно спору пайку упольованої добичи заховував він у нутрі своєї печери, а особливо під зиму, де труднїйше о добичу та коли польоване ставало вельми утруднене.

Так отже тягло ся житє первісного чоловіка у вічній боротьбі о житє і їжу. Иньших потреб він не знав, нїчим більше не турбував ся... Се житє, як бачимо, не було дуже приятне і серед тисячних небезпек, які на кождім кроцї чигали, серед звірів, що в десятеро перевисшали його силою, загинув-би він марно, наколи-б не ся висша його духова сила, наколи-б не розум, що дрімав десь у глубинах...

ВОЛОДИМИР СВАТКО.

ПРО КОНЕЦЬ СЬВІТА.

(Дальше).

Сї перекази кажуть, що в той час судити ме Всевишний Творець душі усього сьвіта, які станутъ тодї як рівні одні другим, та дїлити ме на дві сорти: тих у рай а других на погибіль.

Думка така стара як сьвіт а сьвята і велична так, що сьвятїйшого собі нїчого не можна подумати.

Кождий знає що про кінець сьвіта говорить сьв. Письмо, про ту страшну для грішників кару та про ту сьвяту щасливість і рай, які чекають терпячих та зносячих тяженькі Хрести...

Колиж тепер будемо шукати за причиною витвореня суду останного, сеї бажаної і сьвятої конечности у думках народів то найшовши її, найдемо також і причину повстаня думки про кінець сьвіта.

Справедливість посмертна та страшний суд і при тім зрівнанє усього роду людського, се витвір тої чистої души, яка терпить, аби терпінєм окупити вічність...

Сьвята віра в ту найкрасшу хвилину казала забути на клич природи „о к о з а о к о, з у б з а з у б" а сотворила новий „х т о т е р п е н т о й с п а с е н."

І в тій сьвятій вірі в сповнене обітницї сего клича здержували ся широкі маси реаґувати на кривди та насиля її ворожої касти.

А зносили той крест з якимсь вдоволенем та спокоєм в души як-би він очищував їх від гріхів, а умирав з усьмішкою на устах в тім сьвятім переконаню що туземні терпіня отворять йому ворота вічної щасливости...

Для тих понижених верств, що носили сьвятий клич „хто терпен той спасен" був і є еще до нинї суд остаточний і з ним тїсно звязаний кінець сьвіта чимсь найприроднїйшим і найконечнїйшим.

Він є вирівнанем невирівнаних на тім сьвітї рахунків, є хвилею справедливости по її потураню...

Віру в житє позагробове мож назвати найкрасшою.

Бо чиж є щось кращого як жити вічно, і чиж не оплатить ся терпіти тих пару лїт на сьвітї аби на тамтім зажити в щасливости?

Не дивож що віра проповідувана Христом потягла за собою міліони, які не лякали ся нї мук нї переслїдувань!

Говоріть ви своє, а я вам кажу, що так є і мусить так бути — говорив менї девятьдесятьлїтний дїдусь у наших горах, — мусить бути суд остатний тай кінець сьвіта незабаром. Тілько гріха намножилось на сїм сьвітї, що й землиця не годна го знести...!

О ясна надїє сьвятих часів!

Виходячи з того становища про повстанє думки о кінцї сьвіта, можемо сказати, що стара вона так як старе людське терпінє, а повстала тодї, як творила ся несправедливість.

Як одні жити почали коштом других, як брат братови став ворогом...

Хто терпен той спасен! гомонить без впину на сьвітї...

А терпіня то море незміриме, незглубиме... Тому й недивно, що — як говорив дїдусь, землиця не може того знести, і день суду остаточного і кінець сьвіта недалекий...

Ся віра в конечність кінця сьвіта є причиною, що нарід наш не буде кивати недовірчиво головою, що туй-туй має така катастрофа наступити, а прийме сю вість за найприроднїйшу в сьвітї...

Впаде уливний дощ на сьв. Медарда — вже повно говірок по селу про потоп.

Почують в містї про комету — то виростають говори про усякі плянїди та преріжні дивовижі, які заповідають неминучий кінець та загибіль туземському цїлому сьвітови...

Чи може наступити кінець сьвіта?

Сею справою будем занимати ся.

Пізнаймо природу, якої ми частиною, та застановім ся, звідки нам грозить катастрофа? Не вмовляймо в себе, що се тяжко та лише для учених голов сотворене.

Се упереджене.

Бо прецїнь наші люди в дечім так гарно думати уміють та бистроту думки мають велику. Понятний з роду наш чоловік дуже, лиш приступ до нього тяжкий, а в річах природних боячий.

А прецїнь ми дїти природи і вона надїлила нас розумом.

І єсли хочемо її вшанувати як пристало на добрих дїтий дорогої всїм матері, то пізнаваймо її.

А пізнавши її велич в незлїчимих тїлах небесних в правах, які всюда панують, та в тій непонятности та незглубимости її цїлої, поклонимось перед нею головами та почувати будемо до неї пошану так як дїти до доброго батька, як до матери.

А сей Бог-Природа є нам усїм родичом.

Не робім так, як та пустїй-дитина, що шанує батька тодї, коли він має бук в руцї і не відносїм ся так до Природи.

Пізнавши її, шанувати її будемо не задля її грози, але задля величи, задля тої мудрости та доброти безконечної, яка бє із кождого найменшого її явища...

Той здоровий розум буденного житя, який так природно та просто толкує справи дня, звернїм і в ширшу природу а зрозумівши її почувати будемо велике вдоволенє із пізнаня тих явищ закритих тепер для нас кромішною тьмою.

Нехай нам присьвідчують великі слова старинного сьвіта, які попхнули розум людський до працї:

„Щаслив сей, хто зміг пізнати причини річей."

Зледоватїнє землї і потоп.

Нераз уже чутки по сьвітї ходили тай ходять частенько до нинї, що забракне колись тепла у сонця, що перестане воно так землю надїлювати благодійними промінями як нинї, та во виду чого почне ставати у нас чим раз зимнїйше й зимнїйше аж врештї цїла земля зледоватїє...

Digitized by SVOBODA-NEWS.COM

От і тоді, говорять люди, буде напевно кінець сьвіта.

Ми позволимо собі мати трохи инший погляд на сю справу. Таке повільне озимнене земської поверхні не є для чоловіка небезпечне. Такого повільного та постепенного ділаючого нещастя не боїть ся нинішний чоловік, бо й бояти ся його не годен. А то тому, що коли буде воно йти до нас поволи, то застане нас приготованими на свою стрічу і ми будемо могли найти та придумати средства, аби не згинути в такій заверусі.

Такі постепенні озимленя земської поверхні були і то нераз уже на землї а прецінь не вигинув сьвіт живучий на землї.

А щож доперва нинї, коли в порівнаню з тогочасним чоловіком станув чоловік з своїм велитенним запасом культури о ціле небо висше.

За надто високо змогла станути нинїшна культура, аби бояти ся поволи надходячого нещастя.

Вона би радше запрягла його до працї для своєї вигоди та високих своїх замірів так, як зробила із грізним елементом води або страшною ще до недуже так давна лискавкою у воздусї...

Постепенно та поволеньки надходячих катастроф чоловік не боїть ся!

За те страшні та небезпечні для него такі, які приходять нагло та неожидано. Перед такими нещастями мусить він безоружний знизити чоло, узнати їх висшість, та хотячи не хотячи їм піддати ся.

Того рода нещастя загрожують поправдї людському і усьому живучому родови, такі катастрофи можуть принести правдивий кінець сьвіта...

Належить нам тепер застановити ся над тим, чи дійсно істнують такі причини, які би потягнули пожадану катастрофу.

Річ природна, що як всюда так і тут звертати будемо лише на природні і можливі причини та лише такі увзгляднювати будемо. Иньші же кинемо обік, бо суть вони простим туманом, який має на цїли заблахманити чоловікови очи, та яко такі, не повинні мати нинї доступу до думаючої людини.

Частинне зледоватїнє поверхні землї мало уже кілька разів у нас місце. Ріжні причини подають учені аби витовкувати се велитенне явище природи. Ми подамо один із найновійших поглядів на ту справу, який в сьвітї науковім здобув собі великий розголос.

Розбираючи причини ледової епохи, підчас якої велитенні маси леду надтягнули з півночи та грубою на 1000 метрів поволокою покрили північну часть середної Европи, північної Америки і Азії, дійшов учений Екгольм до цікавих висновків. Він сказав, що причиною того великанського зледоватїня була ся обставина, що в воздусї за мало стало квасу углянного, а сей має то до себе, що стримує тепло. Так отже після погляду Екгольма, брак угляного квасу був причиною, що настало велике озимнене на нашій землиці, що почали мерзнути на півночи великі ледяні гори та сунути ся до полудня. Покрились тоді ледами також і не дуже так великі гори. На нашій Чорногорі стояв тоді стало лїд, хотя нинї таке не буває. Сї ледові гори з півночи посунули ся і на землї українські та сягнули в Галичинї по Карпати, Гологори та Вороняки. На Українї російській сягнув сей великий північний ледовець аж по Кременчуг.

Віча
в справі Січинського.

1.

В Фал Рівер, Масс. дня 31 Мая відбуло ся віче в справі Січиньского. Звиш 150 осіб заповнили салю так мужчини як і женьщини, щоби грімко запротестувати проти самоволї Галицької шляхти котра невинно засудила на смерть найлїпшого сина Руси.

Віче отворив о. М. Струминьский з Вонсокет, Р. Ай. поясняючи цїль віча і запропонував на предсїдателя віча п. Івана Ковальчика предс. Тов. сьв. І. Крестителя а на заст. предсїдателя М. Пізя, а на секретарів пп. Стефана Конця і Івана Рихвицького.

Перший голос забрав пред. представляючи долю галицького робітника під ляцьким пануванем. Потім удїли слово [illegible] друшкови, котрий в довгій та палкій бесїдї пояснив докладно як жиє ся бідному пролетаріятови під пануванем буржуазійної шляхти в Галичинї та в Росії. Дальше висказав погорду галицьким Ляхам шляхтї та візвав присутних до піддержаня справи Січиньского. Тепер забрав голос о. М. Струтиньский, котрий в довгій та ядерній бесїдї представив зібраним історію руського народу від найдавнїйших часів аж до тепер, вказав як жило ся руському народови під пануванем Польщі та хто був і є тим страшним і ненаситним ворогом руського народу. Наконець запитав присутних чи винен М. Січиньский?

Всї грімко закричали: Січиньский не винен! Най жиє Січиньский! Ганьба Ляхам!

Дальше ухвалено слїдуюче:

1) Протестуємо проти кари для Мирослава Січиньского і взиваємо правительство до цїлковитого знесеня кари і випущеня Січиньского на волю!

2) Взиваємо українських послів щоб з всею рішучостию домагались в імени всего руського народу знесеня вироку судового, засуджуючого Мирослава Січиньского на кару смерти!

3) Висказуємо глубоку погорду Ляхам, що з безвзглядною злобою напосїлись на житє Мирослава Січиньского і користуючись своїм впливом в австрійській державі зуміли перевести засуд смерти по своїй мисли! Зібрано також $1.40 ц. на фонд ім. Олени Січиньскої. Додати треба, що було се перше віче в Фол Рівер.

Стефан Конец
секретар віча.

2.

Ми низше підписані Русини Українцї зібрані на вічу в Лезбриж Альберта Канада дня 30 мая 1909 р. в недїлю о 4-ій годинї ухвалили слїдуючі резолюції:

1) Протестуємо проти кари смерти для Мирослава Січиньского і взиваємо правительство до безпроволочного і цїлковитого увільненя єго від вини і кари.

2) Висказуємо глубоку погорду Ляхам що з безвзглядною злобою напосїлись на житє Мирослава Січиньского і користуючись своїм впливом в австрійській державі зуміли перевести засуд смерти по своїй мисли.

3) Взиваємо українських послів, щоб з всею рішучостию домагались в імени всего українського народу знесеня судового присуду засуджуючого Мирослава Січиньского на кару смерти.

(Слїдує 127 підписів.)

Іван Рудяк.

3.

Дня 30 мая 1909 р. відбуло ся віче в Carnegie, Pa. в справі М. Січиньского, на котре зійшлось споре число вічевиків як мущин так і жінок. Галя, у котрій було зібране єсть досить велика, однак не помістила усїх, через що богато мусїло на дворі стояти. Пів до шестої по полудни отворив віче Всч. о. Родко, тутешний парох і в короткій промові вияснив цїль віча, і запропонував зібраним вибрати собі на той час з поміж себе предсїдателя, його заступника і секретаря. Одноголосно вибрали на першого п. А. Астраба, заст. Стефана Корбу, а секр. І. Гуцуляка.

П. Астраб забрав слово і яркими красками змалював хто був Потоцький, і які кривди сплывали на наш руський нарід за цїлий час його урядованя як намісника. Кінець тим його знущаням зробив М. Січиньский. Потому забрав голос Всч. о. Родко і горячими словами змалював образ, житє Русинів від найдавнїйших часів, показав як тяжке ярмо двигали наші предки із котрого ми і нинї не годні видобути ся через злобу панів шляхтичів, котрі як рід і приневолюють до найпідлїйшого рабства і невільництва — хотяй нїби Русини мають таке саме право рівне для всїх в краю конституцийнім. Русина знають лишень тоді, коли треба, аби він свої груди виставляв на неприятельскі кулї. От і тільки заслуги в той час від панів Русини дізнають, що ті пани признають їм геройство за сьмілу і відважну борбу. Але „по тревозї сейчас забуває ся о Бозї". Так і наші маґнати поступають. Коли Русин хотїв би ся упімнути за свою кривду, то най тільки словом обізве ся так зараз на розказ панів войско „робить порядок". Не раз так було, що брат на брата мусїв стріляти на розказ панів. Потім такими словами промовив до зібраних: „Тепер Ти, бідний і зневолений народе Досуди своїм судом того, котрий пімстив ся за ті усї кривди на ґр. Потоцькім, бо Потоцький міг поступати з народом як Бог приказує. В його руках була власть, міг робити добре, але він як найгірший тиран поступав. а навіть публично висказав ся, що Русинам зготує ще друге Берестечко... І усї зібрані грімким голосом крикнули: „Най жиє М. Січиньский!" Жадаємо знесеня кари смерти Січиньского!" Потім еще промовляв п. Астраб а на кінци Всч. о. Родко говорив про наші нещасні школи, та що нам нема що спускати ся на панську ласку. Ми мусїм власними силами старати ся о поміщене руських шкіл, а на то треба фонду грошевого, а нїхто тільки ми самі мусимо о то подбати і по можности кілько кого стати дати лепту на таку красну цїль, а іменно на школи іменем Олени Січиньскої в старім краю.

Зібрані зложили 14 дол.

І Гуцуляк секр. віча.

4.

В справі несправедливого засуду М. Січиньского в Галичинї, відбуло ся дня 15. мая 1909 віче в Газлетон, Па.

Віче отворив п. Тео. Поливка предсїдатель комітету піснею „Соколи! Соколи!", котру відсьпівав македоньский хор. По пісни у довшій промові пояснив цїль віча, покликуючи рівночасно на предсїдателя нашого гол. предсїдателя Р. Н. Союза п. Дмитра Капітулу, на місто предсїдателя п. Андрея Процька а на секретаря п. О. Шараварка. Визвані заняли свої місця, а п. Д. Капітула отворив хід нарад короткою і палкою промовою про вчинок Мирослава Січиньского.

Мирослав Січиньский відобрав гр. Потоцькому житє, але Потоцький відбирав через 5 лїт руському народови політичне житє. Як-би від 40 лїт не було політичних убійств, як-би жандарми не вбили Каганця, як-би не Галицькі вибори, що відбувають ся в супроводї політичних убійств, як-би нець, Горуцко, Лядське, Львів, Перемишль, як-би не те все, то не був би вчинок і Мир. Січиньского.

І як не маємо запротестувати проти шибениці М. Січиньского, котру йому готовить польська шляхта, в Галичинї?

Він вбив Потоцького обагреного руською кровію, який заповідав руському народови „Нове Берестечко." З черги забрала слово одна женщина, п-і. Анна Поступак, і в своїй промові обяснила тяжку і незавидну долю Руського Народа під польським гнетом в Галичинї.

Тепер зголосив ся до слова п. А. Капітула і з молодечим жаром та грімким голосом взивав присутних в імя подвигів наших славних козацьких предків, взивав Русинів Американських до кріпкої орґанізаційної роботи. В своїй довгій і гарній промові виказав він який гнет відчуває руський нарід в Галичинї під пануванем польської шляхти, де йому живе ся далеко гірше як в Росії.

І Потоцький помер не лиш за свої дїла, але також і за дїла своїх попередників. Руський народ тїшив ся тільки конституцією на папери. А Потоцький був ворогом не лиш політичного розвитку нашої народности, але і культурної. Народних шкіл, говорить ся, руський народ має більше як Поляки. Але то все тільки в теорії, а в практицї виглядає зовсїм інакше. Всї школи підлягають краєвій шкільній радї, в якій руський народ не має анї заступників анї голосу.

Наконець забирали слово: п. Ф. Поливка, п. Іван Яворський, п. А. Капустинський, п. М. Цищук і п. Клїментий Кравчук.

В своїх промовах виказували они всї тоті кривди, котрі терпить руський хлїбороб в Галичинї.

На тім закінчено віче, а грімкий звук народних гимнів розляг ся по гали з соток грудей. Звенїли звуки пісень, в яких мішалась сила з нижностию, веселість зі смутком а чуло ся прямо крик жалю, жадаючого увільненя і волї М. Січиньскому!

О. Шараварко, секр віча.

Вийшла з друку книжочка п. з.

Казки за Циганів

обнимає 32 сторін, коштує 10 цт.
Книжочка повна гумору і сьміху зі штучок та хитрощів циганьских.
Пишіть сейчас по ню, залучаючи марки за 10 цт. до 21-

RUTHENIAN BOOK STORE
404 BROADWAY. SCRANTON, PA.

Ґрамофони

о хорошім і милозвучнім тонї, окраса кождого дому, великости 12 цалів квадратових в округ, з роскішною трубою лише за 12 долярів.
Металеві кружки (рекорди) 39 ц. за штуку.
Пересилку оплачуємо самі.

ТОРГОВЕЛЬНИЙ ДІМ
W. GREKO & CO.
111 East 7th St. New York.

Книжки

які можна дістати вскладі і жок „Свободи":

Америка .....
Ангел та пустельник і т. і..
Борба кляс і чому бобітники орґанізують ся .....
В Старім і Новім краю ....
Гріхи міліонерів і т. п. С. 7.
Дещо з історії православно місії в Америці .....
Дещо про зьвіята .....
Дві левади і т. п. С. 5.....
Дорога любови, то Божа дорога, С. 6.....
Еміґрант .....
Жовнїр .....
Журавлї .....
Житє. зарібки, орґанізації і т. п. в Спол. Державах .....
Земельне питанє .....
Зуб за зуб .....
Історія Руси з образками
Капітал і праця .....
Книжка рахункова .....
Казка про Жидів .....
Многострадальний народ, гляд історії українсько народу .....
Навернений Грішник ....
Народний рух австро-угс ських Русинів .....
Новий Завіт .....
Образки і загадки .....
Оповіданя .....
Про відступників від р православія .....
Про нутро землї .....
Підземні скарби .....
Покуса .....
Псалтир .....
Розмова Поляка з Русином
Смерть .....
Стародавні казки та опові ня .....
Степові люде .....
Страйк .....
Стріляй на смерть, робітні драма .....
Товариска ворожка .....
Унія в Америці .....
Хто з чого жиє .....
Які то є люди на землї, з образками .....
Як мужик ходив до ц правди шукати .....
Через кордон .....
Руско-анґлійский тлумач
Польско-анґлійский тлума

Молитвенники в красній

Бог Надежда моя .....
Хлїб Душі .....
Druh Duszi .....
Druh Duszi (в звич. опр.
Молитвенник малий ....
Вінець .....
Збірник .....

Також можна дістат

Книжочки колекторські ковні .....
Книжочки Братскі .....
Метрики хрещеня .....
Метрики шлюбні .....
Метрики смерти .....
Помяник померших душ

Пишіть на адресно,

Swoboda,
184 Hudson Str., New
G 76 N. Y

ЧИТАЙТЕ! ЧИТ

ВАЖНЕ ДЛЯ РОБІТН
ВАЖНЕ ДЛЯ ДІВЧ

Безплатне Руске Бюр ції ім. сьв. Рафаіла, 339 E Street, New York (близь кої грек. кат. церкви сьв. межи 1 а 2 евнею вишу боту для мущин і жещ діляє інформацій та пора грантам.

Просимо всїх, що знає яку роботу на своїм пле мущини, або дївчат, доне се під слїдуючою адресо ST. RAPHAELS RUTH FREE EMPLOYME BUREAU
339 East oth St., Ne

Digitized by SVOBODA-NEWS.COM

SWOBODA
(LIBERTY)
The Ruthenian Weekly
Published every Thursday at
Hudson., New York, N. Y.

Published by
Little Russian Nat'l Union
of America.

Established 1893.

V. P. PONIATYSHYN,
Superintendent
411 Washington Ave.,
ELIZABETH, N. J.

ANTH. CURKOWSKYJ,
editor
184 Hudson Str.,
NEW YORK, N. Y.

K. KIRCZOW,
manager,
184 Hudson Str.,
NEW YORK, N. Y.

Terms: Two dollars a year.

Advertising rates furnished on application.

Entered as second-class matter December 21, 1906, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879.

„Свобода“
єсь для руського народа в
ці і орґан „Р. Н. Союза“,
ть що тиждня в четвер і
коштує:
ниці на 12 місяців $200
краю на 12 місяців $2.00
ниці на 6 місяців $1.00

чувати ґазету треба всегда
віри.
ні треба посилати в реєстрованім листі, або через експрес, або почтовий money order (моні ордер). Money order
карточку, котру дістанете
почтара або аґента на еквазивім офисі, пішліть нам бо
лишено ми не годні гроший дістати.

„SVOBODA“
dson St., New York, N. Y.
телефон 7074 Spring.

хоче, щоби єго адрес змінив, мусить подати нам, крім
також свій старий адрес.

часи просить ся писати лише на одній стороні картки.
непригожі до друку ни-
ся, наколи з гори не було
но, що жадає ся її зворо-
було залучено марок на
зворот.

Пару слів

Українок-Сестриць в Америці

Кинувши уряд Гол. Орґанізатора „Р. Н. Союза“ в Америці — що правда — я вже пару „зазивів на основі спільної праці над аксвого спільної праці над шила нашої народної Орґанізації.

Отже мій, — або радше ся сповнене мого обо-
з цілі, як члена, не лишив
гиляки правда без відгомону.
ся до які горячійшого патріо-
Здивовані козарлюги-товариші
ся, що шили ся, повела ся
вує, б ша орґанізація. Але
завсігда і се, що із деяких
ша від ів до днесь еще не
ти із шує ся ніхто, хтоб
рог ле ятив хвилину вільній-
стало часу від щоденної
чоловіка для розвою нашої
ось йо ньої твердині, себто
вдячує Н. Союза в Америці.
поріш звісно на послідній
подібн ельфійській Конвенції
першо ено, щоб кождий від-
жіем ч належачий до „Р. Н.
чоловік
оборон

рий би по змозі занимав ся орґанізованем наших робітників в даній місцевости.

Замітне, що праця, якою є приміром місцеве орґанізаторство, не так легка, як кому небудь се на око видавалоб ся.

Практикуєть ся прм. таке, що у сій або тій місцевости наш чоловік і згуртує жменю наших робітників, але тут як стій з'являє ся також перший ліпший московський або й не московський хуліґан, котрий своєю контр-аґітацією так покиринить, що не тільки розібє та знівечить працю нашої одиниці, але в додатку так запоморочить голову нашого чорнороба, що про народню солідарність й не згадуй йому більше!...

Оджеж щоб тій архи-хрунівській акції поміж нашими робітниками на будуче запобічи, то до доброї волі у наших сьвідомійших одиниць потреба ще найважнійшої мабуть річи, а то в и т р е в а л о с т и і то правдивої, козачої витревалости!...

Не поможуть такому домо-рослому нашому киринникови зі сторони наших робітників людянні персвазії, братні упімненя, но найвідповіднійше оружіє на них є іґнорація а при кінці.. Ось „рецепта“, котру подаю для тих Впов. місц. Орґанізаторів. котрі жалують ся на анті-орґанізаційну роботу деяких безхарактерників.

Але як бачу, то я зачав на „вухах, а скінчив на хвості“...

Зачав я зазивом до Впов. нашого Сестритства, а зійшов на звичайних наших вітрогонів. Оджеж до річи.

Як звісно, то „Р. Н. Союз“ в Америці, се одинока наша Орґанізація, котра як народна інституція, гуртує під свій стяг усі частини нашої суспільности, і то без ріжниці пола, стану, чи політичних відтінків.

На повисшу тему чи мало уже у нас пише ся, більше мабуть еще по ріжних наших „кружках“ говорить ся, а однак до тепер, звинятком кілька Сестриств, котрі вступили в ряди наших вусатих козарлюгів, прочі наші красуні — Українки, мовби поспали ся неначе-б не плила і у них та сама горяча сердечна наша кров!.. Колисьто наші Запорозці чубаті, хоть присягали на „целібат“, то однак вернувши з походу на Бісурман, крадьки кождий не мав мабуть против сього нічо, щоб пригорнути до широкої козачої груди хоть котру Марусеньку-красавичку.., А котра знова, хоть перед коханою матусенькою „таїть“, що ось так лишень їй „моторочно“, то однак по цілих ночах перед „Пречистої іконою“ переклячить та молить, щоб „Матінка Божа“ вернула цілого, та здорового єї козаченька милого!... А днесь Ви прадоньки славного козачого роду в Америці де ділись? Сьвідомі здорованні Ви того брак єго не спере-

те тільки гаразд, чи нашим славним „Союзовцям“, хотьби й думати про взріст нашої орґанізації без Вашої помочи, себто Вашої волі, чи там згоди?...

Ігі! — Знать думаєш старий шалавило якийсь, що ми Українки маємо силоміць накидати ся з любовію тим твоїм захвалюваним „Союзовцям“ — скаже не одна із наших Сестриць... Оджеж ні, пов. Сестри!

Пожаданим тут тільки се, щоб і Ви у нашим суспільнім житю дали про себе чути.

Де Вас знайдеть ся дві три сьвідомійших, розгляньте ся лишень гаразд, а як стій знайдеть ся Вас і більше. І Вашим обовязком, як Русинок, є робити лишень початок, а проче само знайдеть ся...

Най не буде ані одної місцевости, деб біля мужеського Відділу, не красувалось і наше Сестрицтво, як член нашої орґанізації! Геть із звісною жіночою несьміливостию! Пора і нашим Впов. Сестрицям піти слідами співсестриць других народностий і показати сьвітови, що й ми, Русини, потрафимо солідарно сягнути по се, що через вспільну працю осягнули другі народи в тім краю.

Котраб з шан. наших Сестриць хотіла засягнути близших інформацій що до основаня Сестрицтва, як відділу „Р. Н. Союза“ як рівнож, хтоб з істнуючих уже відділів, котрі до тепер не постарали ся о місцевого Орґанізатора, хотів заняти ся з'єднуванем членів нашій Орґанізації, зволить ласкаво зголоситись листовно на адресу низше підписаного: M. Biela 56 Hamilton Str. Holyoke, Mass. В можливо найкоротшім часі одержить відповідні вказівки, і потрібні друки.

Михайло Бєля.

До чого сим доведемо?

Панове Дякоучителі! Чи знаєте ви, яке становище займаєте в нашій суспільности? Чи сьвідомі ви ваших обовязків?... Сумніваю ся... Бо еслиб ви знали, то тим тяжша провина ваша, тим острійший осуд на вас. Таж ви не дяки виключно, але і учителі!... За мало відсьпівати своє в церкві, замало навіть вивчити дітий читати і писати. То тільки частинка вашої праці в відношеню до обовязків ваших взглядом суспільности! Таж вам майже одним поручено ціле виховане будучого поколіня; до вас належить просьвітний і культурний розвій суспільности!... А чи ви се виповняєте?... Не видно того; та бо і не в силі вашій... Не вистарчить зватись дякоучителем чи професором, не вистарчить навіть сама щира воля; до того конечне ширше знанє фахове, поученя практичні, і знанє головних хоть-би засад педаґоґічно-дидактичних. А вам того, брак єго не спере-

піднятих обовязків сповнити, тимто ви не так пожиточні, як-би належало. Ви не знаючи свого діла належито, мимохіть допускаєтесь тяжкої провини взглядом братів своїх; тим чином заводите народ свій в надіях, проволікаєте його житєвий застій, вздержуєте його просьвітний поступ і причиняєтесь до його занепаду. Валями, представленями, концертами, вечерницями і т. п. не осягнете в повні порученої вам цілі; одним тільки заснованем головних підвалин просьвіти, упорядкованем шкіл народних, зможете прислужитись нашому народови, і хоть в части великий свій обовязок сповнити. І то до вас передовсім належить; то ваш перший обовязок, до того ви покликані, і до того належить вам стремітн. А ви?... Ой товариші!... Чому так зимно і мовчки пропустилисьте гадки мої, що до реформи шкіл наших, тай що до основаня якого товариства просьвітного, педаґоґічного заряду? Чиж того нам не треба? Чи наше шкільництво без хиб і браків?... А ми самі, чи вже так совершенні в своїм фаху? Чи нам вже самим просьвіщатись більше не треба?... А може боїмось з своєю несьвідомостію річи признатись? То-б було для нас самих найгірше.

До часу вдаєсь штука. Але прийде пора, що і темний наш брат пізнасть ся на наших заслугах. А тогді?... Як раз на старі літа хиба з торбами тай ще з пятном ганьби на чолі...

Ей, Товариші! Стережім і шануймо нашу гідність. Час позбутись самолюбства і зарозумілости, лінивства і байдужности; час взятись до серіозної праці, і стати гідно та сьміло за справою просьвіти... Но одинцем нічого не вдіємо; нам треба конче з'орґанізуватись і сполучити гадки і сили. Тогді зможемо побороти всякі перешкоди і осягнути ціль нам поручену.

Тому пишу отсі стрічки до вас, Товариші. Розгляньмо ся в наших ділах, тай розважмо, — до чого сим доведемо? Відтак безпроволочно а солідарно — куймо долю поки час!...

І до того — се казане — не один спитає? То поклик до обрахунку совісти, тай до отями; то зазив до народного обовязку, до народньої праці... Отсим молю і заклинаю Вас до загальної реформи нашого суспільного житя... і запрашаю Вас до першого кроку тім напрямі, до сполученя наших сил і гадок, до основаня „Всенародного Товариства Просьвітного,“ котре-би одно могло направити дотепер діяне зло.

Дм. Андрейко.

Демонстрація в Ню-Йорку.

Як ми уже в попереднім числі доносили, дня 31-го мая с. р. відбув ся величавий демонстраційний похід міста Ню Йорку перед австрійський конзулят, аби наглядно урядови показати, за що народ уважає Січинського, як задивлює ся на його вчинок та як осуджує польську справедливість в Галичині. Десять тисяч людий, жінок, дівчат і мущин, всі нюйорські братства зі своїми відзнаками, прапорами і хоругвами, повагом і мовчки, здаючи собі справу з маєстату смерти, що зависла над найліпшим сином Руси-України, пішли під заступництво австрійської держави, щоб зазначити, що ми Русини-Українці уже не рутенці з 1848 року, що ми вже не „тирольці всходу“, що з баранячою терпеливостію позволимо себе гнати на заріз під Мандженти, Сольферіна і Кустоци, але що ми є народ сьвідомий своїх прав, що ми вже більше не невільники, що мовчки без слова протесту закладають собі самі ланьцух на шию, але що ми є народ, який жадає своїх прав, який в разі відмови з'уміє силою постояти за них. І пішли Ню-Йорчане під конзулят, а попереду понесли високо, портрет того, що своє житє положив для народу. Пішли, несучи таблиці з написями: „Нехай живе Мирослав Січинський!“ — „Жадаємо знесеня кари смерти для Мирослава Січинського!“.,. Пішли сердечні, не здаючи собі справи з того, що той уряд, який їх допче з наругою у їх власнім краю, тим менче у чужім може мати для них прихильности, може вислухати їхні просьби.

Як і можна було сподівати ся, конзуль не мав відваги глянути в очи горожанам заступованої ним держави, не мав совісти забрати слово оправданя до тих, які у його державі, за свій піт, за свою кров мають лишень: „права на папери а обовязки на плечах“. Конзуль сховав ся а висланій депутації казав заявити, що його нема дома...

Але демонстрація зробила своє. Здивовані чужинці, глядячи на мовчаливий, демонстраційний похід, приставали питаючи: „Що се за люди? Чого вони хотять?...“ І пішли толки, розговори, одні другим повідали: „Се горожани Австрії! Вони не демонструють, вони жадають для себе тільки справедливости!“ „А хтож їх давить“ — питали другі. „Славяне, як і вони — Поляки!...“ — „Та чи вони живуть в польській державі?...“ — „Ні, вони живуть у Австрії!...“ — „А деж та Австрія лежить?... В Азії чи Африці, що горожани її не можуть найти справедливости?...“

Ні!... Ся Австрія лежить в самім осередку Европи. І вона не є якоюсь варварською країною. У ній є конституція! Але треба лишень називати ся Русином-Українцем, а тоді ся конституція для тебе перестане існувати. Тоді ти зістанеш цілковито винятий з під прав. Тоді перший ліпший шляґун може тебе вбити, застрілити, заколоти — і йому волос з голови не спаде. Бо в Австрії для всіх суть закони, навіть свині їх мають — лиш Русини Українці їх не знають!... В Австрії, що лежить в самім серци Европи, в Австрії, в XX-ім столітю!...

І хоть конзуль не приняв, сховавши ся, депутації, то все таки демонстрація зробила своє. Про ню заговорили усі дневники, спеціяльні кореспонденти тутешних часописий її відфотоґрафували. По поході усі зібрали ся в гали під ч. 46 Ave. A. звідки і вислано слідуючу телеґраму на руки посла Левицького:

„Десять тисяч Українців задемонструвало днесь вулицями міста Ню Йорку по причині засуду Мирослава Січинського. Внесено петицію до цісаря о увільнене і заслано привіт Січинському.“

Петицію, заосмотрену тисячами підписів Нюйорчан заслав комітет міста Ню Йорку дня 7-го червня до кабінетової канцелярії австрійського цісаря.

Очевидець.

DR. RICHTER'S
„PAIN-EXPELLER“
Чоловік шарпаний болями є безпомічний неначе сей розбитий корабель на скелях. Коли Ви терпите на ревматизм, невральґію, простуду і т. п., то тоді спробуйте кілька разів натирань
PAIN EXPELLER-OM,
загально узнаним, всесьвітним домовим лїком. По всіх друґсторах в ціні по 25 і 50 цит.
F. AD. RICHTER & CO.
215 Pearl Str., New York, N. Y.

Повір на марку охоронну „Котвиця“.

Позір! Тейльорчане і околиця Позір!
Памятайте на день 21-го Червня 1909 р. т. є. понеділок.
В сей день відбуде ся на гали „Otta“ при Union Str.
(проти штору п. С. Збудовського)

Театральне Представлене
драми зі сьпівами в 5-х відслонах, Івана Франка

Украдене Щастє

Штука прекрасна — аматори дібрані.

ОСОБИ:

Никола Задорожний, ґазда	Й. Сенюк	I парубок	А. Александер
Анна, його жінка	М. Квасницка	II „	Варунок
Олекса Бабич, сусїд	Ф. Трач	III „	Ф. Чудак
Настя, його жінка	К. Збудовска	IV „	С. Михайлишин
Олена, сусїдка	Н. Вольф	I дівчина	А. Головчак
Війт	Г. Олійник	II „	Н. Федунік
Присяжний	Г. Калина	III „	М. Терпливець
Мих. Гурман, жандарм	Л. Сенюк	IV „	І. Головчак
Шльома, арендар	Д. Іванців	I господар	Варунок
I Скрипкар	К. Сенюк	II „	Б. Вольф
II Скрипкар	Н. Проців	III „	А. Антошко
Басїст	Г. Семчишин	IV „	Ф. Чудак

Режисер: С. Збудовський.

Початок точно о 7·30 вечер. — Ціни місць: 50, 30 і 20 цт.

Просимо Всїх прибути!

Digitized by SVOBODA-NEWS.COM

НОВИНКИ

КАЛЕНДАР.

Черень.

10	Ч	Никити еп.
11	П	Теодозиї м.
12	С	Ізаакія
13	Н	2. Пр. Евхар.
14	П	Черв. Юстина
15	В	Никифора
16	С	Лукіяна

¶ Дня 7-го с. м. мешканці міста Ню Йорку в білий день могли оглядати подвійний хвіст комети. Одна частина хвоста розтягала ся через північно-всхідну, а друга через полудневу частину неба. Найвиразнійше можна було оглядати явище около години пів до пятої; сама голова комети була невидна, бо находила ся за обрієм. Як подають тутешні астрономи, се явище можна було оглядати в ночи попередного дня. Північна половина подвійного хвоста комети спричинила, що звізди минувшої ночи незвичайно ясно блестіли.

¶ В неділю 6-го с. м. „чорна рука" пірвала опять хлопця тутешного богатого Італійця, П. Каляндри. Батько від довшого часу діставав листи з погрозами та жаданем зложеня окупу в сумі $500.00, однак легковажив собі жаданя розбійників. Численні детективи і поліціянти глядають хлопця, до сих пор однак безуспішно.

¶ Віденські телеґрами доносять, що в суботу, 5-го с. м. в Кракові случила ся страшна катастрофа. Підчас бурі вдарив грім в стоячий коло желізничого двірця військовий маґазин з порохом в хвили, коли на дворець в'їжджав желізничий поїзд. Кілька тисяч фунтів пороху, що находив ся в маґазині, експльодувало, кидаючи поміж находячі ся на двірци товпи народа 1500 гарматніх ґранатів і бомб. Ціле місто задрожало від вибуху. Надїжджаючий потяг цілковито знищений а 150 подорожних тяжко покалічених. 50 домів в околици знесла сила експльозії з лиця землі, а сотки иньших більше або менче ушкоджених. Число тяжко ранених подають на 500. При усуваню руїн добуто до тепер трупів пятьох жовнірів; що стояли на варті коло маґазину, однак загально думають, що число вбитих є далеко більше. Усі мійські шпиталі суть переповнені раненими.

¶ Ледви цар уласкавив і дарував решту кари портартурському „героеви" Стеслеви, коли показало ся опять, що і його жінка не менче по геройськи „подвизала" ся підчас облоги. В оттой час вона була предсідателькою добродійного товариства і за її заряду пропало з каси 7.500 дол. (15.000 рублів). Заряд товариства „истинно русску" патріотку поручив опіці кримінального суду,

¶ Австрійські суди не узнають важности сопружеств заключених на Еліс Айленд (касельґарді). В листопаді 1906 прибули до Ню Йорку пара: 19-літний віденьчук, Ізидор Шенкер і 40-літна панна Роза Розенблят. Інквізиція на Еліс Айленд загрозила їм депортованем, наколи не поберуть ся. Під сею загрозою і згодив ся молодець оженити ся з більше як два рази старшою від себе панною. Однак їх супружеське щастє не тревало довго. По трех тижнях він її покинув, а в недовзї повернув до Европи. Тут за його згодою вніс батько о розвід і ось 7-го с. м. найвисший віденський суд порішив, що вінчане на Еліс Айленд, позаяк зістало заключене під примусом, є зовсім неважне.

¶ Російський цар має в недовзї удати ся у Полтаву на 200 літне сьвяткованє полтавської битви а опісля, поміж 31 липня а 1 серпня с. р. з'їхати ся з президентом французької републики і анґлійським королем. Средства осторожности, які предпринято в цїли охорони „дорогого царського житя" та оборони його перед „щирими" обявами радости і любови зі сторони „вірних" підданих доходять майже до абсурду та не мають собі рівни навіть і в історії деспотизму. Ціла желізнича дорога поміж Царським Селом а Полтавою, пядь коло пяди буде обсаджена військом. Ювилей має сьвяткувати ся 10-го слідуючого місяця а обсаджуванє військом дороги почало ся вже сими днями. До мешканців усїх міст і сіл, через які має переїздити царський поїзд, вийшов уже розказ, що того дня, коли потяг царський буде переїздити, їм не вільно показувати ся на вулицях, на дахах а навіть не вільно їм дивити ся через вікно. Хтоб важив ся в отсю хвилину, коли буде перелїтав царський поїзд в околици його хати глянути через вікно, наразить ся на тюрму, наколи не поцїлить його салдатська куля. Прибувши на місце ювилею в Полтаву, цар не возьме участи в парадах, лишень буде сидїти у своїм потязї, окружений муром баґнетів. Подібних средств осторожности не бачила Росія від віків, однак як стверджують урядово їх заряджено на особисте бажанє і розказ самого царя... Нема то, як бути вірно любленим російським царем!...

¶ На шкільний фонд укр. приватних шкіл імени Олени Січинської зложено в Галичині по день 11-го мая суму 6.345 корон і 95 сотиків.

¶ Львівська часопись „Діло" в числі 112-ім з 26-го мая подаючи за „Свободою" широку згадку про відбувше ся перше віче в справі засуду Мир. Січинського в Ню-Йорку на дни 9-го мая додає від себе слідуючу увагу: „Подібні віча відбувають ся і по инших американських містах, де мешкають Русини. З отсею проявою житя американських Русинів можна лише радіти, але на жаль, вони мабуть не здають собі справи з того, що помилуванє Січинського або висланє його на шибеницю не остає в компетенциї правительства, тільки творить прероґатив корони. За те-ж їх готовість служити матеріяльною підмогою для свого народу в Галичині витаємо з великим признанем. Наші заморські брати дали впрочім вже й досі чимало доказів своєї жертволюбивости на публичні цїли „старого краю". І як раз задля сего позволимо собі звернути їх увагу на те, що найвідповіднїйшою формою сеї підмоги являєть ся нині збиранє жертв на фонд приватних українських народних шкіл імени Олени Січинської".

Се суть отже ті самі гадки, які і ми подали у статї „під нинїшну хвилю", поміщеній в 19-ім числі з 20-го мая с. р.

¶ Після оголошеної статистики продано на нюйорських собвеях за 1908 рік 220.991.212 тикетів. За сей рік на воздушних желізницях, (елевайтрах) продано тикети як слідує: на ел. 2-ої евні 39.286.507, на ел. 3-ої евні 122.085.638, на ел. 6-ої евні 82.945.171 а на ел. 9-ої евні 29.537.820 тикетів. Разом отже на собвей і елев. продано тикетів 494.846.348 за суму 24.742.-317 дол. і 40 цнт.

¶ Що коштує европейський мілїтаризм? В Газї відбуде ся сими днями міжнародний мировий конґрес, котрому предложено виказ видатків на військо за послїдні роки. З того виказу подаємо кілька цифр, з котрих показуєть ся, що мілїтаризм є власне тим лихом, яке висисає найжизненнїйші соки людства, усуваючи на бік всяку культурну роботу. Підчас коли в 1870 р. Европа видала на сухопутні армії і фльоти 2½ мілїарда корон, то в 1883 р. видала вже 3¼ мілїярда, в 1903 вже 5 мілїярдів, а в 1906 видатки ті виносили: в Австро-Угорщині 380 мілїонів, в Італії 230 мілїонів, в Анґлії 600 мілїонів, у Франції 590 мілїонів, в Росії 850 мілїонів, в Німеччині 870 мілїонів, отже разом звиж 3½ мілїярда на армії сухопутні. Крім того держави ті видали на фльоту: Австро-Угорщина 26 мілїонів, Італія 112, Росія 200, Франція 250, Німеччина 270, Анґлія 680 мілїонів — разом звиш 1½ мілїярда. Значить мілїтарні видатки европейських держав 1906 р. виносили звиж 5 мілїярдів корон.

— Правдивий образ розпуки представляли колисьто в офісї мирового судії в Camden, N. J. один молодець і дївчина. Обоє вони говорять по анґлійськи дуже слабо та він прийшов з нею, аби її бути помічним при вибираню лайсенсу на маюче відбути ся слідуючого дня її вінчане з цїлком другим молодцем. Судія мировий не зрозумів їх анґлійщини і не надумуючи ся довго скував обоє супружеським ланьцюхом. Помилка показала ся доперва тоді, коли прийшло платити таксу. Молодець витягнув доляра за лайсенс — але судія заявив йому, що така справа як супружеські окови не обходить ся так дешево. Ся штука коштує 5.00 дол. Помилка вияснила ся і поплили рясні сльози. Се однак судію не зворушило. „Вел — сказав він — се мене тепер не обходить. Ви є від днесь чоловік і жінка та на тім конець..." Нарікаючи вийшли обоє — звінчані проти своєї волї.

— Здетронізований султан на жаданє нового уряду видав 21-го с. м. 5 мілїонів долярів, які був здепонував в заграничних банках. Гроші сї має ужити ся на оплаченє коштів, повсталих по причині послїдної революції.

— Дня 24-го мая в Джерзи Сіті, на Нюарк евні ставлено новий міст під желїзничу дорогу. Щоб усунути старий міст а уставити новий, ваги 285 тонів, потрібно було всего одинайцять мінут часу. Дійсне чудо тутешньої техніки.

— З російського раю. „Рада" подає отсї цьвітки російської конституції: В Одесї переведено слїдство проти „Просьвіти" за те, що тикети друковано українською мовою й на далї заборонено вживати її на тикетах. В Ізюмі прокуратор сконфіскував листи до вязнів місцевої тюрми, писані „непонятнымъ малороссійскимъ языкомъ". Петербурський градоначальник обявив війну... кольорам, заборонивши кольористі ліхтарики по кінематоґрафах. З кольорами воює і міністер внутрішних справ, наказавши, щоби карти Росії по ґеоґрафічних атлясах — борони Боже — не друкували ся неоднаковими фарбами. Інспектор народних шкіл на Київщині забороняє по Гоголеву у сьвяті сьпівати українські пісні, а єго полтавський товариш, виловлює по селах біоґрафії Шевченка й конфіскує...

— Страшний дідівський промисл. В місті Василькові (у Київщині сими днями лучила ся така подія: Через тамошний базар ішли прочани до Київа, аж се їм на зустріч йде дід і несе на собі калїку дївчинку, років сім і вигукує: „ради Христа, милостинї на нещасну калїчку." Підійшла до нього від тих прочан молодиця, та й дала шага, прохаючи, щоби той дід помолив ся за її без вісти пропавшу доню Мелашку. Але не встигла молодиця докінчити своїх слів, як та калїчка кинула ся до неї від діда, наробивши крику: „ой, мамо, яж ваша!" Молодиця заходила ся її видирати від діда, але він почав з нею змагати ся. Тут збігли ся люде, поліція. Дитину відібрали й віддали тій жінцї, а дідів арештували. Дївчинцї діди повиломлювали руки й ноги і повипікали очи. Каже та дївчинка, що ще є в тих дідів у погрібі 12 дївчат. Її вкрали діди рік тому з поля від гусий. Крім сеї дївчинки-калїки був у дідів ще й хлопець, котрого вони також покалїчили. Заарештовані жебраки випирають ся, неначеб вони дїтий нарочно калїчили, хоч се розповідають нещасні дїти зі всїмп подробицями. Дід Клим Чичок каже, що хлопця він узяв в одного діда вже калїкою, а другий дід Галицький, що дївчинку він уряв в одної покритки, також калїкою. Клим Чичок тут додав, що такий уже в їх місцевости звичай: породить покритка дитину, слабу чи здорову, то віддає її дідам. Ті вигодовують дитину і потім жебрають на неї. Щоби зрозуміти сю жорстоку побутову картину — треба додати, що вся родина тих дідів живе в селї Ківшоватій, де мешканцї здавен-давна займають ся жебраниною. То дідівство переходить з батків на дїтий. А що нащадки дідів здебільшого ніякого з природи калїцтва не мають, щоби розжалюблювати людий, то вони роблять калїками чужі дїти.

NEW YORK, N. Y. Братство сьв. Іосафата відділ 217 подає до відомости, що мітинґ відбуде ся 20-го Червня в гали Clinton ave. Упрашає ся усїх членів щоби явили ся, бо суть важні справи. Єсли котрий член не явить ся то підпадає карі 25 цент. а урядники 50 центів.

М. Мелих, секр

NEW YORK, N. Y. тов. „Запорожська Січ" від 117 подає до відомости, що піврічний мітинґ відбуде ся кня 19-го с. м. о год 8-ій вечером в гали під ч. 167 E. 4th Str. Справозданє фінансове і ріжні важні справи. Неявивший ся підпадає карі після статутів. Нових членів приймає ся до тов. без вступного.

П. Брема, предс.,
Ів. Бортніцький, кас.,
А. Цурковський, сек. ф.

NEW YORK, N. Y. Рус. Тов. Тисьмениця від 144 подає до відомости своїм членам, що від місяця червня 1909 р. мітинґи будуть відбувати ся раз в місяць, кождої 2 ої суботи по першім, в новій гали під ч. 167 E. 4-th Str. на першім поверсї. Слїдуючий мітинґ відбуде ся 12 го червня 1909 точно о пів до 8 ої з вечора. Кождий член безусловно мусить явити ся на мітинґ бо суть важні справи до полагодженя.

Іван Коцкий секр.

Подає ся до відомости, кому на сїм залежить, що моя теперішна адреса звучить:

Michael Uhorchak,
641 E 11th Str., New York City.

Вийшли з друку слїдуючі нові книжки:

Доля галицької сироти	5 цт.
Хлопська доля	5 цт.
Казки за жидів	10 цт.
Казки за циганів	10 цт.
Пісня про правду і неправду та иньші оповіданя з образками	25 цт.
На одпочинок, збірка байок та жартів	5 цт.
Дикий Пан	5 цт.
Словарик чужих та не дуже зрозумілих слів	20 цт.
На руїнах Січи	5 цт.
Про грім та блискавку	5 цт.

Замовленя і гроші посилайте до:

Ruthenian Book Store
404 Broadway Scranton, Pa.

Користна праця для кождого!

Пошукуємо чесних людий до розповсюдненя нашого краєвого тютюну за добрим винагородженем. Ся праця єсть дуже поплатна і легка для кождого Русина. В кождій місцевости знаходить ся много робітників, котрі хотїли також тютюну, який курили у своїй вітчині. Отже ми кождому дамо до розпродажи власне такий тютюн і його працю коло розпродажи совістно винагородимо. Маємо тютюн російський і австрийський.

Хто зголосить ся до нас, дістане разом з інформаціями і несподіванку, яку всї будуть йому завидувати.

Пишіть сейчас по близші інформації і прібки тютюну, котрі висилаємо даром — залучаючи 2 п. марку на пересилку — до

Russian Tobacco Co.
132 Nassau St., Room 301, Dept. 8,
New York, N. Y. 20 23

ДЕ Є

Шукаю свого мужа Михайла Пастирчака, котрий нераз давав ся писати „Дмитро Цундра". Сей чоловік походить з Лепохова, п. Н. Санч, (жонатий з Зофією Ґарбера, отець 4-ох дїтий) покинув мене мовлячи, що шлюб в Америцї важний лиш на 3 роки. Хтоби знав о єго місци теперішного перебуваня зволить донести на адресу:

Sophia Pastyrczak
Box 375 Olyphant, Pa.

Велике Народне Віче

заходом Нортгемптоньских Русинів в справі Мирослава Січинського

лютим ляцким вироком засудженого на смерть відбуде ся

дня 20-го червня 1909 р.

в NORTHAMPTON, PA.

в гали п Стефана Цапа.

Початок о год. 5-ій пополудни.

Братя Робітники!

Громадною участию в сих зборах заявите честь борцеви за народну волю — грімким одноголосним протестом проти драконського засуду дасьте ворогам-катам знати, що солїдаризуєтесь з героєм-мучеником, своїми підписами під прозьбою до цїсаря о помилуванє засудженого зложите доказ, що Мирослава вчинок був виразом розпучливого болю поневоленого руського народу.

Явіть ся на віче всї: жонаті і парібки, жінки і дївчата.

Наша байдужність, що до долї засудженого мешника булаби сьвідоцтвом мертвецького занепаду.

Нї! так соромно не засьвідчимо о собі а противно, всї, як один явимось на вічу.

КОМІТЕТ.

Позір Український Народе!

ВІЧЕ! ВІЧЕ!

в справі засуду нашого героя Мирослава Січинського в Галичині

відбуде ся

заходом товариства „Запорожська Січ"

в неділю, 20-го червня 1909 р.

в гали Цюрчана 167-69 South Park St. & cor. Front St., Elizabethport, N. J.

G 77 Початок о год. 3-тій пополудни.

Комітет віча запрашає усїх Русинів і Русинок, щоб зійшли ся як найчисленнїйше не тілько з Елізабет Порт але і зі всїх околиць.

ВІЧЕВИЙ КОМІТЕТ.

Digitized by SVOBODA-NEWS.COM

СПРАВИ „СОЮЗА“.

Покровитель і почетний член Р. Н. Союза.

Їх Преосьвященство Стефан Сотер Ортинський, перший руський епископ в Америці.

Головний Уряд „Р. Н. С.“ на роки 1908—1910.

Духовний управитель:
о. Михайло Балоґ,
712 Carson Str. S. S. Pittsburg, Pa.

Предсідатель:
Дмитро Капітула,
McAdoo, Pa.

Місто-предсідателька:
Марія Черемшак,
Trenton, N. J.

Місто-предсідатель:
Федор Ґут Кульчицький,
..Pittsburg, Pa.

Касієр:
Алексій Шаршонь,
524 Pine & Franklin St., Shamokin, Pa.

Секретар фінансовий:
Семен Ядловський,
Box 76, Jersey City, N. J.

Секретар рекордовий:
Теодозий Лабовський,
Box 76, Jersey City, N. J.

Радні:
Михайло Беля, Holyoke, Mass.
Петро Ярема, New York, N. Y.
Іван Глова, Shamokin, Pa.
Андр. Стефанович, Pittsburg, Pa.
Алексій Горбаль, Derby, Conn.
Михайло Чеґін, Cleveland O.

Контрольна Комісія:
о. Д. Добротвор, 25 Chestnut St. Yonkers, N. Y.
Василь Гришко, Scranton, Pa.
Михайло Бабій, 816 N. Franklin St., Philadelphia. Pa.

Директор друкарні:
о. П. Понятишин, 411 Washington Ave., Elizabeth, N. J.

Редактор:
Ант. Цурковський, 184 Hudson Str., New York, N. Y.

Менаджер друкарні:
К. Кирчів, 184 Hudson Str., New York, N. Y.

Головний орґанізатор:
Мих. Беля, 56 Hamilton Str., Holyoke Mass.

Головна Канцелярія Р. Н. Союза знаходить ся під числом 123 Sussex St., Jersey City, N. J.

Вступайте до Союза!

„Руский Народний Союз“ — Принимає членів від 1 року до 40 літ житя.

Вступне після літ.

СОЮЗ ПЛАТИТЬ:

В разі смерти члена кляси „А“ (ціле посмертне) $1000.00.

В разі смерти члена кляси „Б“ половину посмертного $500.00

Посмертне за жінку або мужа члена кляси „А“ 400.00 дол.

Посмертне за жінку або мужа члена кляси „Б“ 200.00 дол.

Посмертне за діти від 15.00 до $300.00,

В разі утрати: а) обох очий, ніг або рук $1000.00,

б) одної руки, ноги або ока $200.00.

Єсли отець родини в шпитали божевільних, Союз платить що року родині $150.00.

Хто хоче вступити до Союза, мусить вписатись також до братства, яке належить до Союза.

ДЛЯ П. П. СЕКРЕТАРІВ Р. Н. СОЮЗА.

Повідомляю раз на все, що всі гроші належачі до каси Р. Н. Союза, посилає ся так: на money order-ах або чеках виписує ся імя Alex Sharshon, Shamokin, Pa. Дальше так записаний money-order або чек не посилає ся до Голов. Касієра, але враз з виказами до Голов. Секретаря. Головний Секрета опісля відсилає їх до Голов. Касієра.

С. Ядловский,
Голов. Секретар.

Ч. 925 КВІТ $213.00

на двіста тринайцять дол., котрі Місц. уряд а іменно: Дм. Саноцкий, А. Сандович і М. Бережняк отримав як похоронні кошта по Андрею Леуш з Гол. Каси Р. Н. Союза в Америці.

Jersey City, N. J., 15. Мая 1909.
Дм. Саноцкий.

Сьвідки:
С. Ядловский,
Дм. Саноцкий.

Від місцевого Уряду Руского Народного Союза в Америці. Відділ 70.
Анд. Сандович, предс.,
Мих. Бережняк, секр.

Ч. 934 КВІТ $400.00

на чотириста долярів, котрі п. Войтіх Трояновский отримав як посмертну запомогу по жені Анні з Гол. Каси Р. Н. Союза в Америці.

Wilkes Barre, Pa. 10. Мая 1909.
Войтіх Трояновский.

Сьвідки:
Мих. Годованьский,
Л. Савицкий.

Від місцевого Уряду Руского Народного Союза в Америці. Відділ 99.
А. Петришин, предс.,
Мих. Бабій, секр.

Ч. 937 КВІТ $400.00

на чотириста долярів, котрі п. Никол. Доманьский отримав як посмертну запомогу по жені Терезії з Гол. Каси Р. Н. Союза в Америці.

Trenton, N. J., 30. Мая 1909.
Николай Доманьский.

Сьвідки:
Мих. Мацуский.
Петро Реваґа.

Від місцевого Уряду Руского Народного Союза в Америці. Відділ 121.
Юрий Бачік, предс.,
Іван Паславский.

Ч. 953. КВІТ $500.00

на пятьсот долярів, котрі опікунка п. Марія Ґалайда отримала як сир. часть з посмертної запомоги по Петрі Ґалайда з Гол. Каси Р. Н. Союза в Америці.

New Philadelphia, Pa.,
29. Мая 1909.
Марія Ґалайда.

Сьвідки:
Николай Матляк,
Стефан Бучко.

Від місцевого Уряду Руского Народного Союза в Америці. Відділ 115.
Андрій Зосуціньский, п.
Мих. Матляк.

Ч. 963 КВІТ $1000.00

на тисяч долярів, котрі п. Анна Ґебуза отримала як посмертну запомогу по мужу Николаю Ґебуза з Головної Каси Р. Н. Союза в Америці.

Jersey City, N. J., 4. черв. 1909.
Анна Ґебуза.

Сьвідки:
С. Ядловский.
Дм. Саноцкий.

Від місцевого Уряду Руского Народного Союза в Америці. Відділ 70.
Анд. Сандович, предс.,
Мих. Березняк, секр.

Рух в відділах Р. Н. Союза

LANCASTER, N. Y. бр. сьв. Василія, від. 87 подає до відомости, що в місяцях маю і червню принимає до братства без вступного а до Союза після статут. Мітинґи відбувають ся в неділю по 15-ім в гали Old Fellow під ч. 45 Central Ave. Lancaster, N. Y.

Дмитро Сухиня предс.,
Василь Москаль кас.,
Стефан Кінг секр.

SPANGLER, PA. бр. Благ. Пр. Бог. від. 120 подає до відомости, що нових членів в віці від 16 до 35 літ буде принимати в місяцях маю, червню і липню за половину вступного.

М. Белей секр.

CLEVELAND, O. бр. сьв. Ар. Михаїла від. 212 подає до відомости, що братські мітинґи переложено з першої неділі в місяцю на другу. Міт. відбувають ся в офисі банку Tatra Skovil. Неявивший ся член заплатить 50 цнт. кари.

Сенчина секр.

PORT BUCKLEY, PA. бр. сьв. Ів. Хрест. від. 223 подає до відомости що мітинґи завсігди відбувають ся в неділю по 15-ім. Дня 20-го червня припадає піврічний мітинґ. Нових членів від 16 до 25 літ буде принимати ся без вступного а від 26 до 40 за половину вступного. Неявивший ся член заплатить 50 цнт. кари. Мітинґ відбуде ся в домі Павла Конурацького.

Ст. Запоточний секр.

SWOYERS, PA. бр. сьв. Арх. Мих. від. 197 подає до відомости, що піврічний мітинґ відбуде ся дня 13-го червня с. р. в церковній гали, в Swoyers, Pa. Початок точно пів до 2-ої по п. Неявивший ся член заплатить наложену кару, яка для неявившого ся урядника буде виносити подвійно.

А. Лужецький секр.

SCOTTDALE, PA. бр. сьв. Ів. Хрест. від. 36 подає до відомости, що дня 20-го червня відбуде ся піврічний мітинґ. Нових членів буде принимати ся до бр. за половину вступного. Неявивший ся член заплатить 25 цнт. а урядник 50 цнт. кари.

Н. Зорило пр.,
Ів. Корба скр.,
Ів. Бибіль кас.

NEW ALEXANDRIA, PA. бр. сьв. Петра і Павла від. 82 подає до відомости що дня 20-го червня 1909. відбуде ся піврічний мітинґ на котрім кождий член мусить вирівнати всі свої залеглости, а іменно 1. місячне 2. розмет, 3. кари; в разі не вирівнаня своїх залеглостей член зістає суспендований. Члени, котрі не довгують а не являть ся будуть карані на підставі статутів Р. Н. Союза.

Члени, котрим не виплачено ще так званої „хорої підпори“ мають предложити на тім мітинґу сьвідоцтва лікарські заосмотрені підписами дозорців хорих.

Ст. Якимець пр.,
Ф. Огрин кас.,
Сильв. Маркевич секр.

McKEES ROCKS, PA. бр. Усп. Пр Богород. від. 56 повідомляє своїх членів, що дня 13 го червня с. р. відбуде ся піврічний мітинґ. Початок точно о 12-ій годині в полудне. Справоздане касове за минувших 5 місяців і иньші важні справи. Член спізнивший ся підлягає карі 50 цнт. а урядник 100 дол. Неявивший ся головний урядник заплатить кари 200 дол. Невирівнавший своїх довгів і залеглостий зістане виключений з бр. і Р. Н. Союза.

П. Паліца пр.
В. Кончак скр.
Т. Скірник кас.

WILKES BARRE, PA. бр. сьв О. Ник. від 99 подає до відомости що в місяцях маю і червню буде принимати нових членів в віці від 16 до 25 літ без вступного, а від 26 до 45 літ за половину вступного.

М. Бабей, секр.

PASSAIC, N. J. бр. сьв. О. Ник. від. 42 подає до відомости, що дня 13-го червня с. р. відбуде ся піврічний мітинґ.

Кождий член мусить явити ся безусловно, бо в противнім разі заплатить 5 цнт. а урядник 100 кари

А. Яцишак пр.
К. Петрик кас
А. Хованець скр.

PERTH AMBOY, N. J. Тов. „Запорожська Січ“ від. 155. Р. Н. С. подає до відомости, що в місяцях: Червни і Липни принимає ся до Тов. без вступного, а до Р. Н. С. після статута.

Мітинґи відбувають ся з-ої неділі по першім в Руській гали п. Ваверчака. акож взиває ся всіх Товаришів, щоб вирівнали всі старі належности а єсли ні то будуть виключені з Тов. і Р.Н.С.

о. Кость Курило предсід.,
Кир. Пелешак секр.
А. Пелешак кас.

CHAUNCY, PA. бр. сьв. Ів. Хрест. від. 170 подає до відомости, що т місяцю червню принимає ся до бр. без вступного Мітинґи відбувають ся в гали п. Петра Вольського.

Г. Безруцький пр.,
І. Терпливець скр.

LANCASTER, N. Y. бр. сьв. Вас. від. 87 повідомляє, що дня 20-го червня с. р. відбуде ся піврічний мітинґ в гали Odd Fellow 45 Central Ave., Lancaster, N. Y. Неявивший ся член заплатить 50 цнт. а урядник 1 дол. кари. Початок мітинґу о пів до пятої вечером.

Дм. Сухина пр.,
Вас. Москаль кас.,
Ст. Кінь секр.

ALTOONA, PA. бр. Зач. Пр. Д. Марії, від. 145 подає до відомости, що піврічний мітинґ відбуде ся дня 20-го червня. Взиває ся всіх членів, аби явили ся і вирівнали свої залеглости.

Г. Сеньків предс.,

SHEFFIELD, PA. бр. сьв. Антонія, від. 156 подає до відомости, що 27-го червня с. р. відбуде ся квартальний мітинґ. Кождий член безусловно мусить явити ся бо в противнім разі заплатить 50 цнт. а урядник 1 дол. кари.

Ант. Ромжа секр.

JAMAICA, N. Y. L. I. бр. сьв. Юрія від. 160 подає до відомости, що 13-го червня с. р. відбуде ся річний мітинґ. Початок о 3-ій год. по пол. в гали під числом 5 Hackett str. Справоздане касове і вибір нового уряду Кождий член безусловно мусить явити ся і вирівнати свої залеглости, бо в противнім разі зістане виключений з бр. і з Р. Н. Союза. Неявивший ся член заплатить 50 цнт а урядник 1 дол кари. Нових членів в місяцю червню буде принимати ся без вступного.

Я. Притика прд.,
М. Бережанський скр.

WILKES BARRE PA. Бр св. О. Николая, від. 99 повідомляє своїх членів, що дня 20 червня припадає піврічний мітинґ. Кождий член повинен явити ся до галі „Goeringera“ під карою: член 50 ц. а урядник 1. дол. Сконтрольоване Каси Брацтва.

М. Бабей секр.

BROWNSEILLE, PA. бр. сьв. П. і П. від. 6 подає до відомости, що піврічний мітинґ відбуде ся дня 27 го червня с. р. Справоздане касове за пів року. Неявивший ся член заплатить 1.00 кари а в разі невирівнаня довгів з стане виключений.

Ів. Петришко скр.

EDMONTON, ALBERTA Товариство Зоря від. 163 повідомляє, що мітинґ відбуває ся в другу неділю по першім о 2-ій по полудни в гали Пана Рудика. На мітинґу має обговорити ся дуже важні справи. Члени, котрі мешкають в Едмонтоні а не явилиби ся, будуть суспендовані.

Й. А. Данилович прдс
В. Семака секр.
П. Рудек секр.

MINERSVILLE, PA. бр сьв. О. Ник. від. 78 подає до відомости, що 20 червня відбуде ся піврічний мітинґ в церковній гали. Початок о год. 1 ій по пол. Справоздане касове. Котрий член на вирівнає своїх залеглостий буде виключений. Неявивший ся член заплатить 50 цнт. о урядник 1.00 дол кари.

В. Крамар пр.
І. Вайда скр.
А Маріїнко кас.

McKEES ROCKS, PA. бр. сьв. Димитрія від. 91 повідомляє своїх членів, що дня 13 го червня с. р. відбуде ся піврічний мітинґ. Початок о годині 3-ій по пол. Справоздане касове за минувших 5 місяців. На піврічний мітинґ кождий член має ся явити безусловно. Член неявивший ся підлягає карі так само і урядник. Члени не вирівнавші своїх довгів і залеглостей зістануть виключені і з брацтва і Р. Н. Союза. Мітинґи відбувають ся в гали на Ела стріт в кожду 2 неділю по першім.

Т. Сушинский пр.
Е. Бодак секр.
А. Каня кас.

MONESSEN, PA. бр. сьв. Ів. Хрест. від. 62 подає до відомости, що в місяцях червню і липню буде принимати ся нових членів до товариства без вступного а до Р. Н. Союза за половину вступного.

Ст. Цимбала пр.
Андр. Кліщ секр.
Фр. Янковський кас.

SCRANTON, PA. бр. сьв. Волод. від. 162 подає до відомости, що дня 20 червня відбуде ся піврічний мітинґ. Кождий член безусловно мусить ся явити, бо в противнім разі заплатить 50 цнт., а урядник 1.00 дол. кари.

С. Чалий пр.
І. Лакота кас.

PITTSBURG, PA. бр. сьв. Ів. Хрест. від. 96 подає до відомости, що дня 27-го червня відбуде ся мітинґ на який всі члени безусловно мусять явити ся. Мітинґ відбуде ся в гали „Просьвіти“ 109 — 7-th Str. S. S Pittsburg. Нових членів до брацтва буде приймати ся за половину вступного.

Т. Поливка пр.
В. Коропей кас.
Д. Ґаздайка секр.

NEW YORK, N. Y. бр. сьв Володимира від 108 подає до відомости, що нових членів принимає без вступного через два місяці, то є червень і липень. Бр. платить 5 дол. тижнево запомоги в разі слабости а 100 дол. посмертного. До брацтва платить ся тільки 50 цнт. місячно. Мітинґи відбувають ся кождої третої суботи по першім під ч. 167 E. 4-th Str. New York

А. Шеремета пр.
Гр. Черкас. рек секр.

NEW YORK, N. Y. Тов Просьвіта, від 204 подає до відомости, що місячний мітинґ відбуде ся дня 19 червня точно о год. 7.30 вечером в гали під ч. 46 Ave A. Кождий член повинен явити ся на сей мітинґ, бо заяк суть дуже важні справи до залагодженя. Члени не заплатившіі в сім місяци розмету до Р. Н. Союза будуть суспендовані.

Йосиф Хомів прдс.
Ст. Чосник касієр
В. Дзядів рек. секр.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ

як пошукованя знакомих, оголошеня балів, представлень, сходин і т. п. друкуємо в „Свободі“ по ціні одного цента від слова за оден раз. Гроші треба присилати наперед.

ДЕ СУТЬ?

Стефан Білоус, Петро Недошитко і Григорий Томків? Походять із села Ходачкова малого пов. Тернопіль Гал.

Хто би о них знав, або они самі нехай напишуть на адресу:
Stephen Popow,
Olyphant, Pa. Lacko. Co.

ТОВАРИШКИ ЖИТЯ

з готівкою 200'00 дол. і знаючої читати і писати по руськи в віці поміж 30 а 40 літ пошукує 28 літний вдовець, безділтний, властитель виплаченої фарми.

Андр. Полетюх
Box 119 Hudson. N. Y.

ДОБРА НАГОДА

Хто пришле 12 цнт. в марках почтових і 2 адреси своїх знакомих. той отримає красний презент. Пишіть:

A. M. Waziurkov
Box 17 St. Francois. Mo.

НА ПРОДАЖ

дуже гарна фарма, 180 акрів землі, з будинками, худобою, засівами і інвентарем. Акер по 15 дол. Тикет з Ню-Йорку коштує 1.25 дол.

Dan. Kudlik,
21—4 Colchester, Conn.

ПОЗІР!

Хто хоче виучити ся Маґічних штук нехай собі спровадить книжку

„Тайни Маґії“

З тої книжки можна виучитись 246 дуже цікавих штук Ціна 50 цнт. Посилайте центові марки до

Knyharni Novostyj
808 Carson Str.
S. Pittsburg, Pa.

ПО АНҐЛІЙСЬКИ

хто хоче навчити ся без помочи учителя і то найлекшою методою, нехай пришле марку на відповідь а я сему пришлю пробну лекцію в польській мові і всякі близші інформації. Br. Zelski, Vanderbilt Building, Suite 301, New York, N. Y. 20—23

Позір! Велика Позір! Випродаж Книжок!

Специяльна оферта!

Отрималисьмо богато нових книжок зі старого краю, а щоби опорожнити місце для них в нашій книгарни постановили ми розпродати дуже гарні книжки:

ДОМАШНИЙ ПИСАР або наука писаня листів, як також взори руських і анґлійських листів 50 цнт. а тепер по 35 цнт.

ПРО СТАРІ ЧАСИ НА УКРАЇНІ 30 цнт. а тепер 20 цнт.

Нечуване в Америці

за $1.00 30 книжок, лиш за $1.00!

1) Ведмедівська попівна, 2) Забув, щастє Пейсаха Лейдермана, 3) Як дбаєш, так і маєш, 4) Між молотом, 5) В сьвятини, 6) Старохристіяньскі леґенди, 7) Никола Устіянович, 8) Байки Гребінки, 9) Що нас губить, 10) Думка про Січинського і Потоцкого, 11) Історичні пісні, вид. М. Січинський, 12) Юда Іскаріот, 13) Олеся, 14) В турецькій неволі, 15) Іван з Буджака, 16) Іван Жижка, в гуситскої війни, 17) Спартак, 18) Ліси та пасовиска, 19) Смерть за правду, 20) Порадник лікарський, 21) Чому Русин бідний, 22) Що писав І. Христос? 23) Братства і просьвітна справа, 24) Про злодія у селі, 25) Мудрий учитель Сократ, 26) Війт. Смертельна справа, 27) Хто робить той і має, 28) У дитини головка болить, 29) Вірна пара, 30) Полтавська битва.

Позір! Нові книжки! Позір!

ЛЮДИ, біоґрафічно-літературні нариси . . . . . 60 ц.

ПОЛЬСЬКИЙ І РУСЬКИЙ революційний рух і Україна . . 1.00 д.

ПРО ПОЛОВІ СПРАВИ (з образками) . . . . . 25 ц.

НОВІ ПІСНІ Гриця Щипавки з портретом М. Січинського . . 25 ц.

ДЕСЯТЬ КІП найкращих козацьких пісень . . . . 50 ц.

ПРОРОЧЕСТВА МИХАЛЬДИ . 15 ц.

Сї гарні книжочки можна набувати тілько під адресою

Ruska Knyharnia
435 Selkirk Ave. 21-3
Winnipeg, Man., Canada.

Пишіть по цінник. Посилаємо даром.

ДРУКАРНЯ „СВОБОДИ“

виконує всякі роботи, входячі обсяг друкарства — старанно, скоро і тано.

Адреса:
Swoboda,
184 Hudson St., New York.

Digitized by SVOBODA-NEWS.COM

Слава Ісусу Христу!

Ви певно будете з нами радувати ся, коли дізнаете ся, що Русини в Burnside Chicago, Ills. не лиш купили і виплатили гарні чотири лоти під будову гр. кат. Церкви Сьв. Ап. Петра і Павла на корнері 92. вл. і Chauncey Ave., але 1-го юнія приступили до самої будови церкви. Та еще більше утішите ся, коли дізнаете ся, що Їх Преосьвященство Кир Сотер дозволили на дни 20. апріля 1909 р. оснувати при нашій церкві „Літурґічний Союз.“

Щож се за новий „Союз“?

Ось як оно есть Дорогі Сестри і Братя! Звісна Вам приповість народа „Без Бога ані до порога.“ — Она справджуе ся на всїх народах і на кождім чоловіцї з окрема. Всюди потрібна нам Божа поміч. Потрібна она нам в теперішнім житю, а буде потрібна еще більше в будучім.

Сю поміч легко осягнути, коли хто приступити в члени лїтурґічного Союза в Burnside Chicago, Illinois.

Вступаючі платять лиш раз на все **один доляр** і в їх наміреню править ся що року 12 Служб Божих, — 6 Служб Божих в наміреню живучих членів Лїтурґ. Союза а 6 Сл. Бож. в наміреню усопших членів Лїтурґ. Союза.

Чи можна вписувати усопші особи в члени Союза?

Можна, а навіть дуже пожиточно, бо они станутъ учасниками користий з тих Служб Божих, що будуть відправлені в наміреню усопших членів.

А чи можна вписати до „Лїтурґічного Союза“ когось без його відомости?

Можна! Бо сим зробить ся гарне діло, що буде мало подвійну користь для вписуючого і вписаного.

Чи се велика користь бути членом Лїтурґічного Союза?

О дуже велика! Бо кожда Служба Божа се повторене безкровним способом сеї жертви яку приніс Ісус Христос, жертвуючи свої муки і роспяте на горі Голгофтї за наші гріхи і цїлого сьвіта.

Проте кожда Служба Божа приносить сим людям в котрих наміреню служить ся, такі користи, — які принесла кровава жертва Ісуса Христа для цїлого людського роду.

А якаж то буде членська грамота сего Лїтурґічного Союза?

О, се буде дуже хороша грамота украшена гарним образом Матери Божої неустаючої помочи, Матери руського краю, образом Опікунів і Покровителїв нашої Церкви Сьв. Ап. Петра і Павла і образом одного з найбільших руських с вятих.

Чи на сїм вже конець?

О нї; Кождий член Лїтурґічного Союза в Burnside Chicago, Ills. дістане від нас на милий спомин гарний образ Сьв. Ап. Петра і Павла і образ Їх Преосьвященства Кир Сотера, котрий буде сю церков торжественно посьвячувати.

А чи можна ще иньшим способом з'єднати собі користи зі всїх Служб Божих які будуть відправлені в церкві Сьв. Ап. Петра і Павла в Burnside, Ills.?

О можна! А се тоді коли хто стане ктитором або благодїтелем сеї церкви.

Щож треба в сїй цїли зробити?

Хто хоче бути ктитором церкви Сьв. Ап. Петра і Павла в Burnside Chicago, Ills. повинен хоч **$100.00** на будову нашої церкви дати, а за те его імя буде виписане гарними золотими буквами на голубих таблицях, що будуть прикріплені на виднім місци в нашій Церкві.

Хто знова хоче бути благодїтелем нашої Церкви, то нехай жертвуе на нашу Церков хоч **$50.00**, а тоді його імя буде красувати ся золотими буквами на голубих таблицях в церковній гали.

Жертвуючі по **$25.00** будуть мали право називати ся також благодїтелями, а їх імена будуть виписані срібними буквами на памяткових таблицях в гали.

Та скаже хто так: Я вже вписав ся до многих лїтурґічних Союзів і дав много жертв на церкви і на добрі цїли!

Се Брате і Сестро дуже гарно! В такім случаю можете позичити нам хоч-би і малу суму гроший, а ми дамо Вам **3%** як се звичайно дають ріжні банки. В кождім часї будете могли свої гроші вибрати за попереднім 30-дневним зголошенем.

Тож кличемо до Вас Сестри і Братя! Вписуйте ся численно до лїтурґічного Союза в **Burnside Chicago, Ills.** Єсли хто може нехай старае ся бути ктитором, або благодїтелем нашої Церкви.

До сих, що носять гроші при собі, або ховають їх в постелях, або дають на сховок ріжним непевним людям кличемо:

Вложіть Ваші гроші на **3%** до нашої церковної каси, де они будуть безпечні і принесуть Вам подвійну користь, бо сим способом споможете нас в будові нашої Церкви.

Гроші прошу посилати чеками або Money Orderами. Чеки мають бути виписані так:

REV. VLADYMIR PETROVSKYJ,

9241 Chauncey Ave., Burnside Chicago, Ills.

Так виповнені чеки прошу вложити в коверту і заадресувати до місцевого церковного касієра:

Mr. Josyph Szczurko, 1424 93 Str., Burnside Chicago, Ills.

„Гайдамаки“

місячник для українського робучого народа в Америцї.

Виходить в четвер з кінцем кождого місяця під числом 339 E. 20-th Street. New-York, N. Y.

Передплата на рік 1'00 доляр. В Австрії і Росії „ 1'50. доляра.

Адреса: „Haydamaka“ 127 East 7 Street. New-York N. Y.

6 ложок столових, 6 ножів, 6 відельців і 6 лижочок — се все дуже масивне і посріблюване в хорошо вистеленім пуделку лише 3.50 дол. враз з пересилкою.

ДІМ ТОРГОВЕЛЬНИЙ **W. GREKO & CO.** 111 East 7th St. New York, D

Читайте уважно!

Звертаємо увагу усїх Вп. Родимців що одиноким управненим до пересилки гроший на стейт Коннектікот є

ГАВРИЇЛ ДЗЯДИК, 130 Main Str., Derby, Conn.

який є нотарем публичним і має кавцію в стейтї в сумі 10.000 долярів.

У всякій справі удавайте ся лиш до него. Він виробляє повновласти, контракти купна і продажи і т. д. Полагоджує справи військові як увільненя від асентерунку, контролї, вправ і т. п. Продає шифкарти на всї лінії корабельні. Міняє і пересилає гроші до всїх країв.

Тому, Родимцї, проч з чужими а удавайте ся лиш до:

GABRIEL DZIADYK, 130 Main Str., Derby, Conn.

Ім. з 17 каменями Желїзничий годинник для мущин і жінок, накручуе ся без ключика, позолочуваний, з ґваранцією на 20 лїт, подвійні кувертн красно вирізані. Ходить безусловно точно та спеціяльно зроблений для людей, котрі роблять при желїзницях, і ґварантуе ся на 20 лїт. Незвичайна нагода. — Ми вишлемо сей годинник на кожду адресу за посліплатою (C. O. D.) $5'75 і за звертом пересилки, з тим привілейом, що кождий може його оглянути, і если єму не подобае ся — то тоді не потребуе платити анї одного цента. За такий годинник у иньшого купця треба заплатити 35 дол. Дуже гарний 14 кар. золотом позолочений ланцушок в дармовісом — додае ся даром до кождого годинника.

EXCELSIOR WATCH CO. 1101 Athenaeum Building, Chicago, Ill.

Накладом „СВОБОДИ“ вийшли

Папері листові

окрашені гарними вінетами і портретами наших руских ґеніїв — Продае друкарня „Свободи“ по цїні 50 цнт. за 25 штук. Адрес:

„SWOBODA“ 184 Hudson Str. New York, N. Y.

580 SOUTH CENTER AVE. CHICAGO

Найбільша чесько-словенська і християнська фірма прапори, ґузики, братські відзнаки, шапки та усї річи потрібні для братств в Америцї

ЕМІЛЬ БАХМАН 580 So Centre Ave., Chicago, Ill.

Пишіть по наш великий, 60 сторін числячий катальог, в якім містить ся також сотки похвальних листів від всїх славянських братств в Америцї. Пишіть до нас по словенськи або по руськи — як хто уміє. Знаємо по руськи читати але відповідати будемо по словенськи. 50—

Свій до свого!

Нумо Братя! Свій до свого!
До Мамроша! Всї до одного!
Чужих усїх поминайте,
Тільки свого підпирайте.
Мамрош Русин справедливий,
А в бизнесї все уцтивий —
Хто-же хоче більше знати,
Прошу прийти й переконатись.
Горівки найлучші мае,
Бо злих зовсїм не тримае.
Й так віску, комовицю,
Для всїх добру сливовицю
Арак, коняк, рум, паленка
І кмінківка солоденька;
Вина рівнож всї хороші
І то за дешеві гроші.
Пиво сьвіже і холодне —
Лучше бути вже не годне.
Є циґара, щоб курити
Лиш у него тра купити.
Тому Братя, памятайте,
Та до нього завертайте.
А ті, що з контрів приїжджають
Най сей адрес памятають:

Trof. Mamrosh, 110 Morris str., Jersey City, N. J.

Капітал $100.000.00
Надвижка $633,431.51
Цїле майно $4,327.853.05

German Savings & Deposit Bank

на розї 14-ої і Carson улицї, South Side,

Pittsburg, Pa.

є загально знаний, як один з найлутше проваджених Банків в Пенсильванії, що вповні ствердили і державні контрольори. Щадіть отже і складайте гроші на % тільки в тім Банку як однім з найпевнїйших. Висилаючи гроші платите від пересилки цїни почтові. Шифкарти на всї лінії II. і III. кл. Справи військові, нотаріяльні і судові залагоджуємо скоро.

Й. Е. Рот, президент,
Й. Е. Ерни від екзекутиви,
А. П. Міллер касієр,
Ал. Бучак ур. банку.

Золота годинна і ланцушок задармо! Американьский вигарок з позолоченою або нікелевою ковертою. Ґварантуе ся, що він тримае добрий час і рівнаесь 10-доляровій годинцї. За дармо кому небудь хто спродасть 24 кавалків золотарских виробів 10 центових. Пришлїть свій адрес, а ми вишлемо сї золотарскі річи; коли спродасьте пришлїть $2'40 за спродані кавалки ми вишлемо сю годинку і ланцушок

CROWN JEWELRY Co. Dept 8 882 Bosworth Ave., Chicago, Ill.

Dr. J. SZLUPAS,

1419 N. Main Ave., Scranton, Pa.

Можна его бачити в офисї: від 8-ої до 10-ої год. рано, від 2-ої до 4-ої попл., від 7-ої до 10-ої вечер.

Old P'hone 1269—B.

ОДИНОКИЙ РУСЬКИЙ ФОТОҐРАФ

ПАВЛО ГУРДУС

77 Newark Ave., близько Henderson St., JERSEY CITY, N. J.

Прийдїть до моеї робітнї і придивіть ся моїй роботї, а яко правдиві знатоки переконаетесь, що я більше даю, чим обіцюю. Фотоґрафії виконую старанно і в всякою точностию.

Дивіть ся добре на нумер дому!

P. HURDUS, 77 Newark Ave., near Henderson St., JERSEY CITY, N. J.

THE FIRST NATIONAL BANK OF MINERSVILLE, PA.

Капітал $50.000.00. Надвишка і нерозділені зиски $93.000.00.

Заснований 1864 року.

Найстарший Народний Банк в Скулкил Кавнті.

Провадить загальний банковий бизнес. Видае міжнародні моні ордери, драфти і пересилае гроші до всїх частий сьвіта, позичае гроші на реальности. Депозити сего банку подвоїлись протягом послїдних 5 лїт і виносять тепер около $500.000.00.

Гроші пересилае через фірму Knauth Nachod & Kuhne, New York, N. Y.

Позір, Братя Русини! Я виробляю з найлїпшого матеріялу за найнизші цїни **Братскі шапки, Відзнаки, Пасы, Брошки, Фани, Хоругви, Уніформи, Печатки** всякого рода так для братств, як і для поодиноких осіб

Продаю майлїпші види з житя Ісуса Христа від Рождества аж до Вознесенія. Продаю тоже книжки до моленя і сьвітскі: руські, польскі і словеньскі по дуже низьких цїнах. — Єсьм Русином, а до того членом Р. Н. Союза. Проч з чужими! Удавайтесь лиш до свого! Як хто знае, най так пише. За роботу ґварантую. Моя адреса така:

Stefan Kalakuka

215 Moran Court, Scranton, Pa.

„ДУШПАСТИР“

се прекрасна, щиро-руська церковно-народна Ґазета.

Виходить в Ню Йорку кождого місяця, подае гарні науки духовні і відомости зі сьвіта. В „Душпастир-и“ друкують ся важні для всїх оголошеня гр. кат. канцелярії Епископської. Не брак там і жартів веселих та сьмішних, і красних образків. „Душпастир“ всїм подобае ся — всї его хвалять.

Коштуе на цїлий рік так тут в Америцї як і до старого краю всего лиш **$1.20.**

Читайте, що пишуть за „Душпастир“:

Canora, Sask., Canada, Март 29, 1909.

Всечесна Редакціе Душпастиря! — ....Признаю Вам щиру правду, що нїяка часопись так не вдоволила мене, як ся наша, дорога часопись „Душпастир“... Ся часопись то есть так, якби в дуже сильну посуху, легкий, маннистий дощ... Нехай засіле благодать Божа над сим початком так гарного і сьвятого дїла! — З поважанем Олекса Хабун.

Подібні похвальні листи приходять до Редакції „Душпастиря“, майже що дня. Тож замовляйте „Душпастиря“ чим-скорше для себе і для Ваших свояків і знакомих тутки і в краю.

„Душпастир“ повинен бути в кождій руській хатї.

Гроші на „Душпастир“ треба посилати (найлїпше почтовим моней-ордером) на імя:

Rev. A. Ulitsky, 184 Hudson Str., New York, N. Y.

Б. Якубовскійи Син

Канцелярія Адвокатска для справ заграничних.

Документи **КОНСУЛЯТ** леґалізуе.

Дуже много плодів тяжкої працї тут в Америцї пропало нашим краянам в наслїдок занедбаня своїх справ маєткових в старім краю. Працюете і посилаете гроші, а потому до ладу в маєтком дійти не можете. Удайте ся до нас. Ми есьмо спеціялїстами в найтруднїйших процесах краєвих. Довголїтне досьвідчене, практика і совістне провадженє бизнесу з'єднало нам довіре у краянів. Споряджаємо акти нотаріяльні, стягаємо частки спадкові зі старого краю, виробляємо повновласти, контракти купна і продажи, інтабуляції і екстабуляції, виписи з частки і довжні скрипти, взагалї всї справи правні і військові до Австрії, Росії і Прус.

Спродаємо урожайні фарми. Зголосїть ся особисто або листовно по блисші інформації 20-23

B. Jakubowski & Son, Foreign Law Office, 450 Fourth Ave., Pittsburg, Pa.

КУПУЙТЕ КАВАЛОК ЗЕМЛЇ НА ВЛАСНИЙ ДІМ в Hasbrouck Terrace коло Passaic, N. J.!!

Лише 5 дол. місячно! Льоти по 250 дол. і висше!

HASBROUCK TERRACE лежить в середині межи Passaic Rutherford і Hackensack где суть сотки ріжних фабрик, в котрих працюють тисячки Русинів Hasbrouck Terrace є віддалене від Ню Йорку лише 10 мпль. Церкви, школи і фабрики побудовані зараз коло наших льотів Улицї і хідники урядженї на кошт компанії. Hasbrouck Terrace лежить 150 стіп понад уровнею моря, отже місцевість ся мае сухі ґрунта і сьвіжий здоровий воздух. Цїна льотів від 250'00 до 450'00 дол. *Спродаесь на дуже вигідних місячних ратах, а на случай слабости або безробітя компанія продовжуе час сплати.* Можете виїхати на кошт компанії кождої недїлї з Chamber Str. Ferry Erie R R Pier 20. від год. 9:30 рано до 4:30 по полудню. *Наші аґенти зі знаком „Hasbrouck Terrace“ дадуть тикети на трен кождому хто покаже отсе оголошенє.*

По всякі інформації удайтесь до головного офісу:

LINT BUTCHER & ROSS, REALTY & CONSTRUCTION CO., 132 Nassau Street, New York,

З кождим контрактом купна на рати місячні видае ся ассекурацію на житє, котра ґварантуе, що на случай якогось випадку виплачені рати звертаесь на річ спадкоемців!! 1—22

Нацо прати біле на біло а потім крохмалити его на сиво або пруговато брудним крохмалем -- держаним отверто під пядою ґросерника. ARGO е досконалим крохмалем для всяких родів праня. Крохмалю можна уживати горячого або зимного. Купуйте пакетик чистого ARGO за 5 центів

Digitized by SVOBODA-NEWS.COM

Найбільше зимно і горячо на нашій земли

До тепер дало ся зауважити на нашій землї найбільше зимно дня 21. січня, в східній Сибірії, в Якутську, де буває в тім часї около 29 степенів низше зера, Цельзія.

Один сибирійський офіцир однак каже, що вже перебував там температуру 63 степ. С. низше зера.

Та пересїчна температура Сибіру є майже все однакова. Вона виносить около 40 степенів зимна, що року.

В Північній Америцї, не далеко Смайт-Савнд виносить пересїчно зимно в зимі 50 до 56 степенів Цельзія.

В американських заливах Мерсі, Мек-Кляр упав одного дня термометер на 54 степенів низше зера, а в січни 1859 р. зауважали там зимно около 57 степенів Цельзія.

В Форт-Релїєнс, в заливі Гудсона виносить зимова температура около 42 процент С.

Таких екстремів не стрічаєть ся в Европі.

Годї говорити о европейській температурі з тих часів, коли не істнували ще метеорольоґічні стації. По їх появі нотуєть ся в Петербурзї найбільше зимно. 40 степенів; в Швеції, в Єнутекіс є колосальне зимно. Воно виносить 48 степенів низше зера.

Перейдім тепер до найбільших екстремів горяча. Не хочемо йти над сам рівник, де повинно бути найбільше горячо. Його там не знайдемо. Найбільша температура, що до горяча, знаходить ся у тій пустини, що тягнеть ся від островів Зеленого Пригірка аж по Великі Хінські Мури.

Північ і схід Сагари, побічні пустинї Египта, Арабія, підніжя Гімаляй й степи Афганістану і Бухари уважають ся за правдиві печі нашої землї.

В Масава, італійській кольонії над Червоним морем є „тахітит" лиственого горяча около 52 степ. С.

В середних Індіях виносить горячо в маю 37 степенів. С., в Селямпур 36 степ., в Миннурі 39 степ., в Ґорджон 38 степ. Є. понад зеро.

В Африцї зауважав Жерард Розіф в Шімедію пересїчну температуру в маю 37 степ. С. а „тахітит" в лїтї 52 степенї.

В Арабії в Суез зауважали 51 степенів; в Єгиптї, в Асуан 53 степ; в Морзук і Фезан 56 степенів горяча.

Пересїчна, найбільша температура на Сагарі виносить 60 до 70 степенів. Сама полоса, котрою йдуть каравани має 53 до 63 степенів горяча.

В Афганістанї виносить найбільше горячо в тїни 55 степенів, на сонци 60 до 65 степенів.

Чоловік може жити ся і приноровити ся до кождої температури. Анґлїєць в сей спосіб, що народить ся у своїй холодній вітчинї, є паном й ледів Канади і індийських „печий". Треба тільки вміти заакліматизувати ся.

Актор в заставі.

Славнозвісний анґлїйський траґік Кук, перебуваючи раз на гостинних виступах в Ліверпулї, — попав (як то часто з театральними артистами буває) в дуже скрутний стан. Дійшло до сього, що він, як то кажуть „ломав собі голову" де би то роздобути гроший, щоби прилично пообідати. А треба знати, що він сьогож таки вечера мав в театрі відограти тяжку до виконаня ролю Ришарда III. Коли він так бродив без цїли по містї, погляд його опинив ся на вивісцї заставничого заведеня. В сїй хвилї заблисла йому в голові чудова думка.

Він бистро побіг сходами на перший поверх, увійшов до заставничого заведеня, а звернувшись прямо до настоятеля заведеня, таке сказав:

Я називаюсь Кук. Гадаю, що прізвище моє вам доволї звісне. Я нинї маю виступити в ролї Ришарда III. Без мене вистава в театрі ніяк не може відбутись. Але тут в чім иншім дїло. У мене нема анї зломаного шелюга, а я так рад-би щось доброго попоїсти. Тому позволю собі здїлати вам ось яке предложене: ви дасьте в застав за королївську особу, яку я нинї вечером маю відтворити, два фунти штерлїнґів (10 дол.), а мене лишите тут яко обезпечене заставу.

Властитель заведеня, котрому така штука припала дуже до вподоби, з найбільшою охотою пристав на таке оригінальне предложене. Він сейчас відчислив Кукови бажану суму гроший і взяв його в застав, назначивши числом 7623. Від тепер артист вже не мав права вийти з заведеня.

Вечером в театрі всї місця були розпродані до послїднього. Авдиторія театру виповнилась по береги. О семій годинї малась почати вистава, — а Кука як нема, так нема. Директор театру вийшов на сцену і заявив зібраному народови, що вперід відіграєсь одноактова штука! — Тимчасом післав глядїти за Куком по цїлім містї. Але післанцї вернули з нічим.

Директор все ще мав надію, що Кук ось-ось явить ся, — і нетерпеливив ся дуже, тим більше, що одноактівка вже мала незабаром кінчитись. Аж тут подають йому карточку, котру приніс якийсь обірванець. Директор з трудом перечитав що слїдує:

„Високоповажаний Пане Директор!

Я заставлений за два фунти штерлїнґів і наколи Ви не будете так добрі і не викупите мене, то я ніяк не буду міг нинї в вашім театрі відограти ролї Ришарда III.

З глубоким поважанем
Ваш Кук".

Розумієть ся само собою, що директор сейчас же пігнав після адреси і застав траґіка за десером пишного обіду, принесеного йому із поблизької реставрації. На груди Кука завішена була табличка з числом 7623, під котрим він був вписаний в книзї заставів.

Директор сейчас викупив необхідний йому застав, з котрим, не барячись, сїв до повозки і поїхав до театру. Кук мав ще на стільки часу, що вспів одїтись в костюм Ришарда III. і виступити в своїй ролї.

Кажуть, що Кук нїколи перед тим, анї після сього не грав з таким таланом і поводженем, як того вечера.

ЧИТАЙТЕ!

На підставі ухвали Конвенції „Союза", кожде братство приналежне до „Союза", повинно мати отсї книжки:

1) Книжку членів (іменослов)
2) Книжку місячних складок.
3) Книжку касову і протоколову.

На сї книжки повинно кожде братство заслати 5 долярів до каси „Союза".

ВАЖНЕ ДЛЯ ВСЇХ, ЩО БАЖАЮТЬ МАТИ КРАСНЕ І ПРИЄМНЕ ЛИЦЕ!

Єсли хочеш мати твар гладку і хорошу, єсли хочеш раз на завсїгди позбутись всяких плям, пирьків, прищів і пр. уживай нашої маєти 19-22

„PULCHRIN"

яка в коротцї зробить твоє лице хорошим, гладким і приємним для Вашого оточеня. Велику вагу має се для дївчат, що бажають мати гладку і здорову церу.

Висилаємо всейчас по одержаню 50 цнт. сріблом або в марках почтових

Sachs Pharmacal Laboratory,
335 Williams Avenue, Brooklyn, N. Y.

Гармонії

Рунні

о милозвучнім тонї і прегарної роботи. Цїна з пересилкою: 3, 4 і 5 долярів. Поручаєсь

Торговельний Дім
W. GREKO & CO.
111 East 7th St., New York.
Dept. A.

Металеві обцаси і ЗАПЯТКИ

ВИРОБИ БРАЦК

машкі, шапки, відзнаки, хоругви, у-форми.

R H MORGAN
13 N. MAIN ST.
SHENANDOAH PA

MERCHANTS NATIONAL BANK
ШЕНАНДОА, ПА.

Капітал 100.000.00 дол.
Надвишка 120.000.00 дол.

Депозити визше пів міліона долярів.

Се є NATIONAL BANK чартерований Урядом Злучених Держав і під безпосередною контролею тогож уряду.

Є се одинокий Банк в Шенандоа, Па. що має свій власний будинок, в якім містить ся почта.

Вкладайте гроші до того Банку а дістанете від них процент Банк сей виплачує що року тисячі долярів проценту своїм костумерам, котрі мають в нїм свої гроші.

Там розмовляє ся по руски.
Merchants National Bank
на розї улиць Мейн і Лойд,
Shenandoah, Pa.

Одинокий руский адвокат і нотар на цїлу Америку
Доктор прав
ЮЛІЯН ЧУПКА
Конзулярний комісар.

Полагоджує всї справи в Галичинї. Процеса спадкові і ґрунтові. Відбере гроші від довжників. Справи військові. Споряджує контракти, повномочія і всї инші документи. Перепроваджує інтабуляції і всї вписи гіпотечні. 2

3 N. Main Str. WILKES-BARRE, PA
Адрес почтовий JULIAN ZUPKA, LL. I
P. O. Box 372 WILKES-BARRE, PA

50 ц. місячно за золотий перстїнь, ланцушок і годинник!

Лише 100 маємо на продаж за місячною сплатою!

Щоби розповсюднити наш товар, продаємо 100 годинників і ланцушків поволочуваних вартости 30 долярів в місячних ратах по 50 цнт. лише по цїнї 22 долярів.

Бажаючи заадвертайзмувати добре наш годинник, ґварантуємо за єго виконане і механізм з отвореною коперткою. Беремо єго завсїгди до реперації, а єслиб ми сего не зробили, можете перестати платити місячну рату. Ся ґваранція є найлїпша, яка колинебудь дасть при продажи годинника. Наші годинники суть лїпші як ті, які звичайно продаєсь за 30 долярів. Ланцушок є позолочуваний і ґварантований на 20 лїт.

Адвертайзмуючи наш годинник і ланцушок, лише 100 штук продамо по цїнї 22 дол. в місячних ратах по 50 цнт. Отже, як бачите, продаж по тій цїнї є ограничена; ми кождої хвилї маєм право встримати сю оферту. Єсли отже прийдете замовлене запізно, тогди вже не дістанете нашого товару по цїнї зниженій.

Пришлїть проте 1 дол. як задаток, а ми пришлемо на вашу адресу прекрасний годинник з ланцушком. Решту будете платити як слїдує: в протягу перших 6 місяців 6 дол., с. є. 1 дол. місячно, а по 6 місяцях 50 цнт. кождого місяця, доки цїла сума не вістане виплачена. По докопаній сплатї пришлемо вам як дарунок золотий перстїнь, цїна котрого під ґваранцією є 10 долярів, або вертаємо гроші назад.

Спішіть ся з замовленями і не занедбайте сеї нагоди! Місячні рати суть так малі, що і найбіднїйший може мати сей годинник з ланцушком і золотий перстїнь, єсли заплатить 50 цнт. місячно.

Пишіть на адресу: 19—22

SATURN WATCH CO.,
Dept. 12
153 6-th Ave., New York, N. Y.

Руска Аґенція Корабельна і Пересилка Грошей

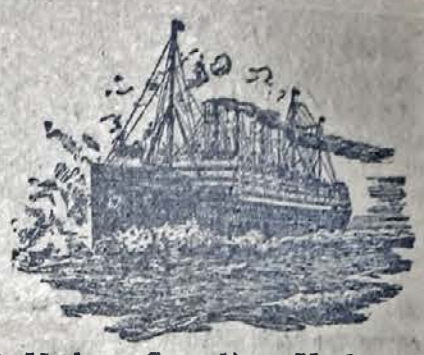

З кавцією 15.000 долярів під контролею Стейту Ню Йорк.

184 Hudson Str., New York, N. Y.

Ся Контора залагоджує слїдуючі справи:

Пересилає Гроші до всїх країв по цїнах можливо найтаньших і як найскорше.

Продає Шифкарти на ріжні лїнії корабельні до старого краю і з краю до Америки по найтаньших цїнах.

Виробляє повновласти, контракти купна і продажи заосмотрені підписом конзуля; перепроваджує всякі инші справи зі судами і старокраєвими властями.

Полагоджує справи військові, як увільнене від асентирунку, військової контролї, увільнене від вправ і т. п.

Міняє гроші — старокраєві на американьскі і американьскі на краєві після біжучого курсу.

Адреса:
Ruthenian Exchange Co.
184 Hudson Str., New York, N. Y.

Читалисьте вже нову ґазету

ШЕРШЕНЬ?

Правда, яка цікава і сьмішна? Образків повно, а чеше усїх ворогів Руси заввято, без страху.

7-е число „Шершеня" вийшло а 8 ме вийде ти ми днями і його дістануть тільки передплатники.

Навіть до рідного брата не прелетить „Шершень" без гроший. Тому спішіть ся і присилайте замовленя і гроші на таку адресу:

„SZERSZEN"
184 Hudson Street, New York, N. Y.

Лїкар ✝ Спеціяліст
Doctor S. Robert Schultz
39 East 7th Str. New York.
Телефон 3645 Orchard.

Лїчить усякі недуги дїточі, мужескі і жіночі.

Вилїчене — єсли можливе — ґварантує ся.

Лїчить після найновійших систем електрикою, та посїдає найлутші електричні машини.

Досліджує при помочи промінів Рентґена. Nebulitzer — одиноке найуспішнїйше средство проти катару при помочи інгаляції.

DOCTOR SCHULTZ
39 E. 7th Str., New York City,
поміж 2 а 3 евеню

Години урядові 8-10 рано, 2-5 попол., 6.30-8 веч.

Дає ради і вказівки рівнож листовно.

Оден з найбільших броварів в Америцї.

Варить пиво на краєвий спосіб, без всяких примішок.

Хто лиш раз покоштує сего пива, то иншого вже не буде пити.

Голова від него нїколи не болить, бо єсть здорове і поживне.

Не треба єго зрештою хвалити, бо добре само за себе говорить.

F. ROBINSON'S SONS,
Lager Beer Brewery,
435 to 455 N. 7-th Str., Scranton, Pa.

Telephone calls:
General Office 2333, Night Call 4854.